Jaarverslag 2014

ASN Groenprojectenfonds

ASN BELEGGINGSFONDSEN
voor de wereld van morgen

Jaarverslag 2014

ASN Groenprojectenfonds

ASN BELEGGINGSFONDSEN
voor de wereld van morgen

Inhoud

Verslag van de raad van toezicht 3

1 Verslag over het beleid 7
1.1 Opzet en opdracht van het fonds 8
1.2 Beleidsontwikkelingen in de verslagperiode 8
1.3 Aanstelling ACTIAM N.V. 8
1.4 Fund governance, interne organisatie en risicobeleid 9
1.5 Duurzaamheidsbeleid 10
1.6 Jaarvergadering van participanten 10
1.7 Fondskosten 10
1.8 Marketing ASN Groenprojectenfonds 11

2 Verslag over het beheer 13
2.1 Fondsontwikkelingen en kerncijfers 14
2.2 Marktontwikkelingen 15
2.3 Nieuwe leningen 16
2.4 Risico's en risicobeheer 17
Verklaring omtrent de bedrijfsvoering van de AIF-beheerder 19

3 Jaarrekening 21
3.1 Balans 22
3.2 Winst-en-verliesrekening 23
3.3 Kasstroomoverzicht 24
3.4 Toelichting algemeen 25
3.5 Toelichting op de balans 29
3.6 Toelichting op de winst-en-verliesrekening 35
3.7 Beloningsbeleid van de AIF-beheerder 36
3.8 Beloning ABB 37

4 Overige gegevens 39
Gebeurtenissen na balansdatum 40

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant 43

Bijlagen 47
1 Structuur en overige informatie 48
2 Regeling Groenprojecten 50
3 Beleidsbepalers en vermogensbeheerders 60
4 Adresgegevens en personalia 64

Belangrijke data

Participantenvergadering te Amsterdam	30 april 2015
Ex-dividend	5 mei 2015
Betaalbaarstelling dividend	11 mei 2015

Verslag van de raad van toezicht

Aan de vergadering van participanten in het ASN Groenprojectenfonds

Hierbij biedt de directie van ASN Beleggingsinstellingen B.V. (ABB) u de jaarrekening over het boekjaar 2014 aan, alsmede het verslag van de beheerder en de AIF-beheerder ACTIAM N.V. (ACTIAM) Bij deze jaarrekening heeft KPMG Accountants N.V. een goedkeurende controleverklaring afgegeven.

De raad volgt het voorstel van de directie om een dividend van € 0,25 per participatie uit te keren.

De raad heeft zich ervan vergewist dat de beheerder in het verslagjaar bij de uitvoering van zijn beheertaak zorgvuldig met de 'voorwaarden van beheer' is omgegaan. Er hebben zich in het verslagjaar geen wijzigingen voorgedaan die voor behandeling aan de vergadering van participanten zijn voorgelegd.

Verantwoord bestuur *(good governance)*

De brancheorganisatie Dutch Fund and Asset Management Association (DUFAS) heeft nadere richtlijnen opgesteld voor de organisatorische opzet en werkwijze van (beheerders van) beleggingsinstellingen in de Principles of Fund Govenance (de Principles). De raad houdt onder andere toezicht op de naleving van deze Principles.
Naar aanleiding van de aanstelling van ACTIAM als AIF-beheerder is de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de Principles veranderd. ACTIAM geeft binnen haar organisatie onder eigen verantwoordelijkheid invulling aan de Principles. De raad beoordeelt de naleving van de Principles onder meer op basis van de kwartaalrapportages van de compliance officer van ABB. De raad beoordeelt de naleving in 2014 positief.

Samenstelling van de raad

Roland van Geest gaf in 2014 aan niet herkiesbaar te zijn voor de raad en zijn lidmaatschap per 25 april 2014 ter beschikking te stellen. De heer Van Geest was lid van de raad sinds 2011. In samenwerking met ABB is de raad een procedure gestart voor het aanstellen van een nieuw lid. Na een zorgvuldige selectieprocedure, waarbij nadrukkelijk ook is stilgestaan bij de collectieve competenties van de raad, is de heer Lodi Hennink als kandidaat bij de AFM aangemeld. Op 22 januari 2015 stemde de AFM in met de voorgenomen benoeming van de heer Hennink als lid van de raad van toezicht van het ASN Groenprojectenfonds Het besluit tot de benoeming staat op de agenda van de aanstaande participantenvergadering van 30 april 2015.

Werkzaamheden in 2014

De directie van ABB en de raad van toezicht overleggen regelmatig. Daarbij bespreken zij de activiteiten en resultaten van het fonds en het duurzaamheidsbeleid. In het kader van de permanente educatie van de raad heeft er een bijeenkomst plaatsgevonden om de raad te informeren over AIFMD en de gevolgen daarvan voor het ASN Groenprojectenfonds, evenals een bijeenkomst over eerlijke handel en duurzaam beleggen. In 2014 vergaderden de raad en de directie vier maal. Daarbij kwamen onder meer de volgende onderwerpen aan de orde:

- AIFMD en de gevolgen voor het ASN Groenprojectenfonds
- Reglement raad van toezicht en protocol nieuw lid
- Jaarverslag 2013
- Beleid voor risicobeheer
- Beleidsontwikkeling in 2014
- Operationele ontwikkelingen in 2014 en 2015

AIFMD en de gevolgen voor het ASN Groenprojectenfonds

De directie lichtte het besluit toe om ACTIAM als AIF-beheerder aan te stellen als gevolg van de invoering van AIFMD in de Wft. ABB heeft zijn vergunning als bedoeld in artikel 2:65 van de Wet op het financieel toezicht (Wft) ingeleverd. Het ASN Groenprojectenfonds wordt per 22 juli 2014 onder de Wft-vergunning van ACTIAM beheerd. ABB en ACTIAM hebben afspraken met elkaar gemaakt over de wijze waarop het beheer wordt uitgevoerd.Daarbij richt ABB zich op het beleid van het fonds en ACTIAM op de uitvoering van het portefeuillebeheer en risicomanagement. In het directieverslag onder paragraaf 1.3 vindt u meer details over de aanstelling van ACTIAM als AIF-beheerder.

Reglement raad van toezicht en protocol nieuw lid

In oktober 2014 heeft de raad het reglement raad van toezicht vastgesteld. Dit reglement is aanvullend op de voorwaarden voor beheer en bevat onder meer bepalingen over omgang met de beheerder, compliance, belangenverstrengeling en integriteit. Daarnaast is een protocol voor het aanstellen van een nieuw lid van de raad van kracht geworden. Dit protocol bevat een beschrijving van het proces van (her)benoeming, benodigde documentatie ten behoeve van de deskundigheidstoets van de AFM en de procedure voor het afleggen van de moreel-ethische verklaring ('bankierseed').

Jaarverslag 2013 en halfjaarverslag 2014

In maart bespraken wij het jaarverslag ASN Groenprojectenfonds 2013 met de directie van ABB en de accountant, KPMG. De accountant besprak het aandachtspunt van de waarderingen van leningen en de voorziening van kredieten (kredietrisico). Group Audit van SNS REAAL had een rapport uitgebracht met aanbevelingen voor het ASN Groenprojectenfonds op het gebied van het vastleggen van werkinstructies bij deprojectadviseur.

De accountant adviseerde deze aanbevelingen te volgen. De omvang van de portefeuille noopt tot een meer geformaliseerde afhandeling van zaken. Dankzij de uitbreiding van de afdeling Duurzame Financieringen van de ASN Bank kan hieraan gehoor worden gegeven.

Beleid voor risicobeheer

In 2014 stond de raad stil bij de nieuwe inrichting van het onafhankelijke risicomanagement bij de AIF-beheerder ACTIAM na de invoering van AIFMD. Daarbij besteedde de raad specifiek aandacht aan wat dat betekent voor het ASN Groenprojectenfonds, de rapportages en de rol van de raad daarin. De raad is tevreden met de verbeteringen van de nieuwe opzet voor het ASN Groenprojectenfonds.

Beleidsontwikkeling in 2014

De markt voor groenprojecten kenmerkte zich in 2014 door te veel aan liquiditeit en een voortdurende daling van de marktrente. Dit resulteerde in veel concurrentie voor beschikbare projecten. De beheerder heeft hierdoor minder financieringen kunnen doen dan gepland. In december besprak de raad met de beheerder een notitie waarin de beheerder zijn activiteiten presenteerde om te komen tot een formulering van toekomstig beleid van het ASN Groenprojectenfonds in reactie op deze marktomstandigheden. De speerpunten van het onderzoek zijn de verduurzaming van de zorgsector, de Regeling groenprojecten buitenland en het fonds laten groeien door middel van toepassing van risicodragend kapitaal.

Operationele ontwikkelingen in 2014 en 2015

De raad en de directie bespraken de operationele ontwikkelingen voor het fonds in 2014 en voor 2015. Het zwaartepunt van het operationeel plan 2014 was de implementatie van AIFMD. Dit is succesvol verlopen. ACTIAM is aangesteld als AIF-beheerder voor het ASN Groenprojectenfonds. Na de tijdelijke sluiting van het ASN Groenprojectenfonds eind 2013 werd het fonds op 22 januari 2014 heropend. Daarop stroomden participanten gestaag uit tot en met het derde kwartaal van 2014. Vanaf begin oktober 2014 draaide deze ontwikkeling zich om en liep de instroom fors op. Deze hoge instroom betekende een risico voor de fiscale status van 'groene instelling' van het fonds. Het fonds is daarom op 25 november 2014 gesloten voor nieuwe aankopen van participanten. Participanten konden nog wel hun participaties verkopen. Op 14 januari 2015 is het fonds weer opengegaan voor aankopen. In 2015 zal de focus liggen op een heroriëntatie op het beleid van het fonds. Tevens is er behoefte aan inzicht in de CO_2-prestaties van het fonds en de inrichting van een besturingsmodel om het klimaatbeleid van ABB te kunnen uitvoeren; het opstellen en uitvoeren van een marketing- en communicatieplan en onderzoek naar de groeistrategie van het ASN Groenprojectenfonds.

Vaststellen jaarrekening

Wij stellen de vergadering van participanten voor om de jaarrekening 2014 die aan u is gepresenteerd, vast te stellen. Tevens verzoeken wij de vergadering van participanten om de directie decharge te verlenen voor het gevoerde bestuur en, separaat daarvan, de raad te dechargeren voor het uitgeoefende toezicht.
Wij danken de directie voor de plezierige samenwerking en de open wijze waarop zij de raad steeds tegemoet treedt, en de medewerkers van ABB voor de wijze waarop zij hun werkzaamheden voor het fonds hebben verricht.

Den Haag, 31 maart 2015

De raad van toezicht
Cateautje Hijmans van den Bergh (voorzitter)
Kees Koedijk (vicevoorzitter)
Mijntje Lückerath-Rovers
Nico Roozen

Markthal Rotterdam

1 Verslag over het beleid

1.1 Opzet en opdracht van het fonds

Het ASN Groenprojectenfonds is opgericht door ASN Bank N.V. Sinds 15 november 1995 is het een fonds voor gemene rekening met een open-end karakter. De beheerder van het fonds is ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V. (ABB). ACTIAM N.V. (ACTIAM) is sinds 22 juli 2014 de AIF-beheerder van het fonds. De afdeling Duurzame Financieringen van de ASN Bank is projectadviseur; Pettelaar Effectenbewaarbedrijf N.V. is de juridische eigenaar van de vermogensbestanddelen van het fonds.

Het ASN Groenprojectenfonds financiert voornamelijk projecten die de Nederlandse overheid heeft erkend in het kader van de Regeling groenprojecten 2010. Dit zijn projecten die in het belang zijn van de bescherming van het milieu, waaronder natuur en bos. Zo stelt het ondernemers in staat om natuur- en milieuprojecten uit te voeren die anders wellicht niet te realiseren zijn. Het fonds financiert vooral projecten in de sectoren duurzaam bouwen, windenergie en decentrale energievoorziening. De overheid heeft het ASN Groenprojectenfonds goedgekeurd als 'groene instelling'. Het doel en de werkzaamheden van groene instellingen bestaan eruit dat zij voor minstens zeventig procent beleggen in daartoe aangewezen projecten. Deze projecten dienen in het belang te zijn van de bescherming van het milieu, waaronder natuur en bos. Particuliere beleggers in groenfondsen kunnen profiteren van een fiscaal voordeel van maximaal 1,9%. Hiermee wil de overheid milieuinitiatieven stimuleren. Het ASN Groenprojectenfonds biedt particuliere beleggers derhalve de mogelijkheid met fiscale voordelen in milieuvriendelijke projecten te beleggen. Het fonds is als groene instelling vrijgesteld van inhouding van dividendbelasting op dividenduitkeringen aan zijn participanten.

1.2 Beleidsontwikkelingen in de verslagperiode

In 2014 is het beleid van het ASN Groenprojectenfonds niet gewijzigd. De investeringen richten zich op de projecten zoals bedoeld in de de Wet inkomstenbelasting 2001 en zijn nader uitgewerkt in de regeling groenprojecten 2010. Wij concentreren ons op de financiering van projecten voor wind- en zonne-energie, decentrale energie-installaties (warmte-koude-installaties, en duurzaam bouwen. Wij hebben ons de laatste jaren vooral gericht op de financiering van windprojecten en van duurzame projecten waarmee woningbouwcoöperaties hun woningvoorraad verder verduurzamen. Deze markten blijven ook in de toekomst een belangrijk speerpunt van het ASN Groenprojectenfonds. Zij leveren immers een directe bijdrage aan de doelstellingen van het fonds. Al enige jaren financiert het fonds ook installaties voor warmte-koude-opslag (WKO), soms in combinatie met de financiering van duurzaam vastgoed. Deze markt komt in aanmerking voor het fonds omdat ook WKO-installaties het energieverbruik verminderen en passen in de doelstelling van het fonds.

De marktomstandigheden rond groenprojecten waren in 2014 erg lastig. Dit heeft de directie van ABB doen besluiten eind 2014 enkele richtingen voor nieuw beleid te gaan onderzoeken. Het doel daarvan is nieuwe duurzaamheidsgebieden te ondersteunen, de afhankelijkheid van windenergie in Nederland te verminderen en het fonds te laten groeien. We willen ons ten eerste meer richten op de zorgsector door de verduurzaming van het vastgoed van zorginstellingen te gaan financieren. Ook kijken we naar mogelijkheden om gebruik te gaan maken van de Regeling groenprojecten buitenland. Deze regeling maakt het mogelijk om groenprojecten in non-OESO-landen te financieren. Ten slotte onderzoeken we of we de markt van groenprojecten voor het fonds kunnen vergroten als het meer in risicodragend kapitaal zou gaan beleggen. Hierdoor zouden we de pijplijn met projecten een nieuwe impuls kunnen geven. Tot nu toe maakt het ASN Groenprojectenfonds projecten alleen mogelijk doordat het onderhandse leningen verstrekt.

1.3 Aanstelling ACTIAM N.V.

AIFMD

In 2013 is de richtlijn 'Alternative Investment Fund Managers Directive', kortweg AIFMD, in werking getreden. De AIFMD stelt zwaardere eisen aan het beheer van beleggingsinstellingen. De Nederlandse wetgever heeft deze Europese regels vertaald in wetgeving in Nederland. Deze eisen voor het beheer hebben onder andere betrekking op het risicomanagement, uitbesteding en beloningsbeleid. Bovendien moeten beleggingsinstellingen een bewaarder hebben die de uitvoering van het fondsbeheer uitgebreid controleert. De nieuwe regels zijn in werking getreden per 22 juli 2013. Beheerders konden gebruikmaken van een overgangsjaar. ABB heeft hier gebruik van gemaakt en moest derhalve uiterlijk op 22 juli 2014 aan de nieuwe regels voldoen.

Om het bovenstaande te kunnen realiseren heeft de ASN Bank, als moedermaatschappij van ABB, twee alternatieven tegen elkaar afgewogen. Het eerste alternatief was dat ABB zelf het beheer zou uitvoeren volgens de regels van de AIFMD. Dat zou een wijziging in de organisatiestructuur en uitbreiding van de schaalgrootte en beschikbare expertise van ABB betekenen. Dit past echter niet in het streven van de ASN Bank om de organisatiestructuur eenvoudig te houden en zelf vooral de functies uit te voeren die belangrijk zijn voor haar duur-

zame missie, en andere activiteiten zoveel mogelijk uit te besteden. Het andere alternatief – waartoe de ASN Bank heeft besloten – is als uitvoerende fondsbeheerder een professionele partij aan te stellen die al beschikt over de nodige expertise en capaciteit. Dat waarborgt de continuïteit van het beheer. ABB werkt al jarenlang intensief samen met ACTIAM, voorheen SNS Asset Management N.V. ACTIAM voerde reeds de administratie van de ASN Beleggingsfondsen en een deel van het portefeuillebeheer naar tevredenheid van ABB. Daarom, en uit oogpunt van efficiëntie, heeft ABB op 22 juli 2014 ACTIAM aangesteld als AIF-beheerder van het ASN Groenprojectenfonds.
ABB blijft het beleid van het ASN Groenprojectenfonds bepalen. Dat houdt in dat ABB het beleggingsbeleid vaststelt. ABB is verantwoordelijk voor de aanstelling en monitoring van ACTIAM als AIF-beheerder. ACTIAM is onder meer verantwoordelijk voor de uitvoering van het portefeuillebeheer en het risicobeheer.
Per 22 juli 2014 is KAS Trust & Depositary Services B.V. aangesteld als bewaarder voor – onder andere – het ASN Groenprojectfonds.
De bovengenoemde veranderingen brengen wijzigingen met zich mee in de verantwoordelijkheden van de verschillende partijen. Informatie hierover vindt u in het prospectus per 22 juli 2014, dat u kunt inzien via asnbank.nl/beheerder en op actiam.nl/fondsbeheer.

1.4 Fund governance, interne organisatie en risicobeleid

De governancestructuur van een beleggingsinstelling dient een integere uitoefening van het fondsbedrijf en een zorgvuldige dienstverlening (als bedoeld in artikel 4:14, 4:25 en 4:37e van de Wft) te waarborgen. Dit houdt onder meer in dat beheerders belangenverstrengeling moeten tegengegaan en moeten handelen in belang van de participant. Om hier invulling aan te geven heeft de brancheorganisatie Dutch Fund and Asset Management Association (DUFAS) nadere richtlijnen gegeven voor de organisatorische opzet en werkwijze van (beheerders van) beleggingsinstellingen. Deze 'Principles of Fund Governance' (Principles) zijn zodanig geformuleerd dat binnen de gegeven doelstelling ruimte wordt gelaten voor verschillen in fund governance die samenhangen met verschillen in aard en omvang van de organisatie van de beheerder.

ABB heeft in 2009 de Principles voor het ASN Groenprojectenfonds geïmplementeerd en neergelegd in de Gedragscode Fund Governance. De instelling van een onafhankelijke raad van toezicht is een van de uitwerkingen hiervan. ABB beoordeelt momenteel in hoeverre de Gedragscode Fund Governance aanpassing behoeft naar aanleiding van de aanstelling van ACTIAM als AIF-beheerder. De bestaande Gedragscode Fund Governance fungeert vooralsnog mede als toetsingskader voor de monitoring van ACTIAM door ABB.

De Code Vermogensbeheerders, zoals die door DUFAS is opgesteld, is met ingang 1 oktober 2014 in werking getreden. De Code Vermogensbeheerders geeft antwoord op de vraag wat klanten van hun fonds- en vermogensbeheerder mogen verwachten. Als leden van DUFAS onderschrijven ABB en ACTIAM de Code Vermogensbeheerders. In de jaarverslagen van ABB en ACTIAM wordt u geïnformeerd over de naleving van de Code Vermogensbeheerders door ABB en ACTIAM volgens het 'comply and explain principe'. Het betreffende jaarverslag zal voor 1 juli 2015 beschikbaar zijn op de website van ABB en op de website van ACTIAM.

Interne organisatie beheerder

In het uitvoeren van zijn taak als beheerder doet ABB een beroep op de organisatie en de expertise van de ASN Bank en SNS Bank N.V. Het hanteert daarvoor procesbeschrijvingen en een beschrijving van de administratieve organisatie en interne controle (AO/IC). Per kwartaal verzorgt de afdeling Compliance van de ASN Bank rapportages over de wettelijke kaders.

Risicobeleid

ACTIAM heeft op grond van de Wft haar eigen verantwoordelijkheid ten aanzien van het risicobeheer. Dat ontslaat ABB niet om ook aan eigen risicobeheer te doen voor de processen en taken die niet bij ACTIAM zijn ondergebracht, waaronder de marketing, distributie, aanstelling en monitoring van de AIF-beheerder, maar ook in haar verantwoordelijkheid richting de participanten en aandeelhouders in de beleggingsfondsen.
De inrichting van het risicobeheer bij ABB is er op gericht te waarborgen dat risico's in de processen van ABB zoveel mogelijk beperkt zijn. Ook moet de inrichting van het risicobeheer waarborgen dat ABB adequaat kan optreden bij eventuele incidenten. De doelstelling van het risicobeheerbeleid van ABB is te waarborgen dat de belangrijkste risico's die betrekking hebben op de rol van ABB worden geïdentificeerd en inzichtelijk worden gemaakt. Het doel van dit risicobeheerbeleid is drieledig, namelijk:
- een beheerste, integere bedrijfsvoering;
- naleving van wet- en regelgeving; en
- handelen in het belang van participant.

Op jaarbasis doet ABB een risk self-assessment: ABB maakt een inschatting van mogelijke risico's in de processen, de waarschijnlijkheid dat deze risico's werkelijkheid worden en de mogelijke impact van deze risico's. Tevens bepaalt ABB acties om deze risico's te verzachten. Deze acties monitort ABB periodiek. Ook in 2014 is hiertoe een risk control matrix opgesteld met

daarin de mogelijke risico's en de mitigerende acties die genomen moeten worden.
ACTIAM en ABB bespreken jaarlijks het door ACTIAM gevoerde risicobeheer en stemmen mogelijke aanpassingen af. Naar aanleiding van de implementatie van de AIFMD is het risicobeheer veranderd zodat deze voldoet aan de nieuwe vereisten die volgen uit de nieuwe wet- en regelgeving. Zo is bijvoorbeeld het liquiditeitsbeleid en het beleid voor het beheer van tegenpartijrisico veranderd (de concrete risico's staan verder omschreven in paragraaf 2.4).

1.5 Duurzaamheidsbeleid

Duurzaamheidsbeleid

ABB belegt zowel financieel als maatschappelijk verantwoord, namelijk uitsluitend in ondernemingen, instellingen en overheden die bijdragen aan een duurzame samenleving en die financieel solide zijn. Het duurzaamheidsbeleid van de ASN Bank en ABB is vastgelegd in beleidsdocumenten. Deze bevatten de duurzaamheidscriteria voor de selectie van alle investeringen en beleggingen. Het beleid voor elke pijler van het duurzaamheidsbeleid – mensenrechten, klimaat en biodiversiteit – is uitgewerkt in een apart beleidsdocument. U vindt het duurzaamheidsbeleid via asnbank.nl/beheerder.

Duurzame selectie

De selectie van duurzame financieringen voor het ASN Groenprojectenfonds is een grondig, zorgvuldig proces dat plaatsvindt volgens een vaste procedure. De projectadviseur schrijft een projectvoorstel. Het team analisten van de afdeling Duurzaamheidsbeleid & -Onderzoek (DBO) van de ASN Bank onderzoekt of het project voldoet aan de duurzaamheidscriteria van ABB. De analyse leidt tot een advies aan ABB. ABB keurt een project goed of af voor het ASN Beleggingsuniversum, de verzameling van projecten waarin het ASN Groenprojectenfonds mag beleggen. Na goedkeuring van ABB wordt een project opgenomen in het ASN Beleggingsuniversum. ACTIAM hanteert het ASN Beleggingsuniversum en maakt tevens een financiële beoordeling om te bepalen of de lening in de portefeuille wordt opgenomen. Wijzigingen in het ASN Beleggingsuniversum vinden plaats door: 1. projecten nieuw toe te laten;
2. het aflopen van een lening.

Wijzigingen ASN Groenprojectenfonds Beleggingsuniversum in 2014

In 2014 zijn 19 projecten onderzocht en goedgekeurd door ABB. Het ASN Groenprojectenfonds heeft de onderstaande 9 projecten daarvan gefinancierd:

Project	*Financiering*
Stichting Zienn	Nieuwbouw woonvoorziening zorg
Vaanster VII B.V. Meesterwerk	Duurzame-energieopwekkingsinstallaties
New Water Business Tilburg B.V.	Financiering afvalwaterzuiveringsinstallatie
Sportbedrijf Deventer	Verduurzaming van twee zwembaden met onder meer zonnepanelen te Deventer
Harmonisch Wonen	Zonnepanelen
Empyro B.V.	Bouw en exploitatie van een pyrolyse-installatie op het terrein van AKZO Nobel in Hengelo (Overijssel)
Maasland Windenergie B.V.	Windpark
Vaanster VII B.V.	WKO Amazones/Nieuw Overbos
Vaanster IX B.V.	WKO van onder andere de Markthal in Rotterdam

Meer informatie over deze projecten vindt u in paragraaf 2.3, Nieuwe leningen en deelnemingen.

1.6 Jaarvergadering van participanten

Op 25 april 2014 vond in de Beurs van Berlage te Amsterdam de jaarlijkse vergadering plaats van participanten in het ASN Groenprojectenfonds. In het halfjaarbericht is hiervan verslag gedaan. Participanten in het ASN Groenprojectenfonds kunnen de notulen van de vergadering opvragen bij ABB via de ASN Klantenservice op 0800 - 03 80 (gratis), van maandag tot en met vrijdag tussen 8.00 en 17.30 uur.

1.7 Fondskosten

Fondskosten

ABB is beheerder van het ASN Groenprojectenfonds. Hiervoor brengt het een vast percentage in rekening, de fondskosten (voorheen 'totalekostenpercentage'). De fondskosten worden aan de participanten niet apart in rekening gebracht, maar zij komen ten laste van het resultaat van het fonds. Dit komt tot uitdrukking in de koers van het fonds. De fondskosten bedragen 1% op jaarbasis van het fondsvermogen. Daardoor wordt de omvang van de kosten bepaald door de ontwikkeling van het beheerde vermogen. Dankzij deze systematiek weet de participant precies wat de opbouw van de kosten in het beleggingsfonds is. De beheerder betaalt op zijn beurt uit deze inkomsten alle kosten die samenhangen

met het beheer van het fonds. Dit zijn de personeelskosten, organisatiekosten, marketingkosten, de kosten van het AIF-beheer, de bewaarder, het vermogensbeheer, het duurzaamheidsonderzoek, de administratieve dienstverlening, de distributie, de accountantskosten, het bewaarloon, de kosten voor overige (advies)diensten en overige kosten. De vermogensbeheerder ontvangt geen prestatiebeloning (*performance fee*). De reden daarvoor is dat het uitgangspunt van onze beleggingen is een duurzame wereld te bevorderen en niet het hoogst mogelijke rendement te behalen.

Afschaffen distributievergoedingen

Sinds 1 januari 2014 keert ABB geen distributievergoeding meer uit voor het ASN Groenprojectenfonds. Mede vanwege het wegvallen van deze distributievergoeding heeft de beheerder de kosten van het ASN Groenprojectenfonds onder de loep genomen. Het vervallen van de distributiekosten wordt teniet-gedaan door de toename van de kosten van het beheer van het fonds. Daarom zag de beheerder geen aanleiding de fondskosten voor het ASN Groenprojectenfonds aan te passen. Deze blijven 1,00% per jaar.

Lopendekostenfactor

De lopendekostenfactor (LKF) is gelijk aan de kosten, met uitzondering van interestkosten en transactiekosten die - achteraf en conform de wettelijke verplichting - gemaakt zijn voor het fonds, als percentage van het gemiddelde fondsvermogen. Bij berekening van de LKF wordt het gemiddelde fondsvermogen bepaald op basis van de frequentie waarmee de intrinsieke waarde of *net asset value* (NAV) wordt afgegeven. Alle NAV's die gedurende het jaar worden afgegeven, worden opgeteld en gedeeld door het aantal afgegeven NAV's. Over 2014 was de lopendekostenfactor (LKF) van de fondsen als volgt:

LKF		*Fondskosten*	
2014	*2013*	*2014*	*2013*
1,00%	1,00%	1,00%	1,00%

1.8 Marketing ASN Groenprojectenfonds

Het ASN Groenprojectenfonds is in 2014 gegroeid van € 332,2 miljoen tot € 342,8 miljoen. Deze groei is met name toe te schrijven aan ongerealiseerde koerswinst van € 13,7 miljoen. Het fonds boekte in 2014 een netto-uitstroom van belegd geld van € 0,8 miljoen. In 2014 werd € 4,9 miljoen uitgekeerd aan dividend, dat herbelegd is in het fonds.

Het ASN Groenprojectenfonds wordt aan klanten van de ASN Bank aangeboden, evenals aan klanten van overige SNS-labels. De netto-uitstroom van belegd geld komt voor € 3,6 miljoen op rekening van instroom van de ASN Bank en voor € 4,4 miljoen op rekening van uitstroom van overige SNS labels.

In 2013 lanceerde de ASN Bank de webpagina *WAAR(de) op de kaart*. Daarop is onder meer te zien hoe ABB zijn missie in de praktijk brengt en wat het doet met het geld dat klanten ABB toevertrouwen. De kaart staat op asnbank.nl en verscheen in de loop van 2014 ook op de Facebookpagina van de ASN Bank. De kaart bevat onder meer een selectie van activiteiten van ABB, waaronder vijftien financieringen door het ASN Groenprojectenfonds onder de noemer 'Groenprojectenfonds'. Eind 2014 stonden er in totaal tweehonderd activiteiten op de kaart. Per maand bezochten gemiddeld minstens 1.300 bezoekers de website. In november 2014 introduceerde de ASN Bank ter ondersteuning van de beleggingscampagnes de website eenanderrendement.nl. Op deze site kunnen beleggers en andere geïnteresseerden checken wat duurzaam beleggen in onder meer het ASN Groenprojectenfonds voor hen kan betekenen. Centraal daarbij staat dat de ASN Beleggingsfondsen, waaronder het ASN Groenprojectenfonds, kans bieden op 'een ander rendement': een rendement dat is verdiend met respect voor mens, klimaat en natuur. Tenslotte was de ASN Bank sponsor van de week van duurzaam beleggen en het rapport Duurzaam sparen en beleggen 2013 van het VBDO, dat in 2014 werd gepresenteerd.

Zonnepanelen, basisschool Bos en Lommer

2 Verslag over het beheer

2.1 Fondsontwikkelingen en kerncijfers

Rendement

Over 2014 behaalde het ASN Groenprojectenfonds op basis van de intrinsieke waarde een rendement van 5,11% (2013: -0,53%). Dit is inclusief het herbelegde dividend ontvangen in 2014 van € 0,40 per participatie (ontvangen in 2013: € 0,45). Het rendement van het fonds wordt niet met een benchmark vergeleken. In Nederland ontbreekt een index die zou kunnen dienen als benchmark voor groenfondsen. Bovendien streeft het fonds er niet naar beter te presteren dan enige benchmark, maar om zoveel mogelijk te investeren in projecten die de duurzaamheid bevorderen.

Financieel resultaat

Het financiële resultaat van het ASN Groenprojectenfonds over 2014 bedroeg € 16,4 miljoen (over 2013 € -1,8 miljoen). De stijging is voornamelijk veroorzaakt door de niet-gerealiseerde waardeverandering van beleggingen. Dit is het gevolg van de daling van de kapitaalmarktrente. De opbrengsten uit beleggingen (rente) zijn vergelijkbaar met die in 2013. De gemiddelde couponrente op de leningen nam met 0,16% toe van 2,38% ultimo 2013 tot 2,54% ultimo 2014.

Portefeuillebeheer

Het fonds verstrekte in totaal voor € 18 miljoen aan nieuwe leningen in 2014. Dit bedrag was verdeeld over 18 nieuwe leningen aan negen debiteuren. In paragraaf 2.3 vindt u een overzicht van de nieuwe leningen. Gedurende de verslagperiode vond er voor € 10 miljoen aan aflossingen plaats. Doordat er gedurende 2014 minder is afgelost dan aan nieuwe leningen is verstrekt, steeg de nominale waarde van de leningenportefeuille. Doordat rentes op kapitaalmarkten in 2014 daalden, nam de marktwaarde van de leningen in 2014 toe.

Gezien het beperkt aantal financieringen in 2014 en de grote instroom kwam het percentage erkende groenbeleggingen van minimaal 70% eind 2014 onder druk te staan. Daarom is besloten om het fonds per 25 november 2014 tijdelijk te sluiten voor beleggers. Per 31 december 2014 bedroeg het percentage erkende groenbeleggingen 73%.

Rendement in %	*Fonds*
2014	5,11
2013	-0,53
Laatste drie jaar (gemiddeld per jaar)	3,38
Laatste vijf jaar (gemiddeld per jaar)	2,07
Gemiddeld per jaar sinds start (15-11-1995)	3,18

Kerncijfers in euro's	
Koers ultimo 2014	26,87
Koers ultimo 2013	25,96
Hoogste koers in 2014	26,87
Laagste koers in 2014	25,96
Dividend over het boekjaar 2013	0,40

Fondsontwikkeling	*31-12-2014*	*31-12-2013*
Fondsomvang in miljoenen euro's	342,87	332,20
Aantal geplaatste participaties	12.758.803	12.796.270

Kosten	
Lopendekostenfactor 2014	1%
Omloopfactor 2014	-7,24%

Eventuele verschillen tussen de fondskosten en de lopende kosten worden veroorzaakt door een verschillende wijze van berekening, zoals in de jaarrekening wordt toegelicht.

Sectorverdeling
in % van de portefeuille

A Duurzaam bouwen	45,0%
B Overige groenprojecten	26,4%
C Windenergie	17,3%
D Decentrale energievoorziening	7,6%
E Zonne-energie	0,8%
F Biovergisters	0,6%
G Niet-groene portefeuille	2,3%

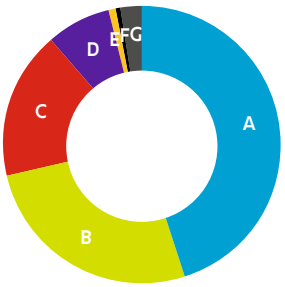

Vijf grootste debiteuren
in % van het fondsvermogen

St. Groenfonds	9,8
St. Portaal	7,6
Eneco Holding	7,2
Bevordering Windenergie NL	4,6
St. Woonconcept	4,4

Kerncijfers laatste vijf jaar

Jaar	*Omvang vermogen (x € 1.000)*	*Aantal uitstaande participaties*	*Totale opbrengsten[1] (x € 1.000)*	*Totale kosten (x € 1.000)*
2014	342.873	12.758.803	7.054	3.748
2013	332.196	12.796.270	7.315	3.562
2012	339.419	12.786.414	7.845	3.388
2011	309.240	12.072.630	8.321	8.151
2010	353.186	13.656.741	9.310	3.596

Jaar	*Koers einde jaar (€)*	*Intrinsieke waarde per participatie (€)*	*Uitbetaald dividend (€)*	*Rendement[2] inclusief herbelegging*
2014	26,87	26,87	0,40	5,11%
2013	25,92	25,96	0,45	-0,53%
2012	26,53	26,55	0,50	5,69%
2011	25,59	25,61	0,40	0,60%
2010	25,85	25,86	0,50	-0,34%

1 De opbrengsten zijn exclusief waardeveranderingen van beleggingen.
2 Het rendement is gebaseerd op de koers aan het einde van het jaar (afgifteprijs).

2.2 Marktontwikkelingen

De markt voor groene projecten is in 2014 niet sterk veranderd. Het fonds bleef voornamelijk gericht op projecten in duurzame energie en duurzaam bouwen.

De belangrijkste ontwikkeling op de markt van groenfondsen en groenbanken in 2014 was dat er enorm veel liquiditeit beschikbaar was. Het gevolg van deze 'overliquiditeit' was een druk op de rentemarges. Deze druk op de marges heeft ertoe geleid dat de markttarieven voor bijvoorbeeld financieringen van windprojecten in 2014 met ruim driekwart procent zijn gedaald. Bedroeg de gemiddelde tienjaarsrente aan het begin van het jaar nog ongeveer 2,75%, aan het einde van het jaar bevond deze zich rond 2,00%. Dit beïnvloedde de opbrengsten van nieuwe leningen. Dat werd voor beleggers echter gecompenseerd door de daling van de marktrente, waardoor de marktwaarde van de leningen en dus van het fonds is gestegen. De overliquiditeit was ultimo 2014 nog steeds aanwezig.

Een ander gevolg van de dalende rente was dat het voor woningbouwcoöperaties niet altijd loonde om een groenverklaring aan te vragen. Tevens was het verschil met de reguliere tarieven van BNG Bank te klein geworden. Een actieve benadering van woningbouwcoöperaties zal naar verwachting in 2015 weer leiden tot groenfinancieringen in deze sector. Een positieve ontwikkeling in de woningbouwsector is dat veel woningbouwcoöperaties de verduurzaming van hun woningvoorraad serieus oppakken, soms in een gezamenlijke opmars. De Stroomversnelling, de Rotterdamse Voorhoede en de Alliantie bijvoorbeeld werken samen om de komende jaren honderdduizenden huizen energiezuiniger te maken. De investeringen die hiermee gemoeid zijn, lopen in de miljarden.

Er is in 2014 ook tijd gestoken in de bewerking van de Nederlandse windmarkt. Een flink aantal partijen is met het fonds in gesprek geweest voor een financiering van hun windproject. Dit heeft geleid tot enkele aantrekkelijke overeenkomsten, die vooral in 2015 zullen bijdragen aan de financieringen van het ASN Groenprojectenfonds. In 2015 vervolgt het fonds de ingeslagen weg. Naar verwachting worden er weer nieuwe projecten van financieringen voorzien. Dit wordt mede ondersteund door de afspraken die in het Interprovinciaal Overleg zijn gemaakt om in 2020 tegen de 6.000 megawatt opgesteld vermogen voor windenergie op land te realiseren.

Het ASN Groenprojectenfonds heeft niet alleen woningbouwcoöperaties en windenergie gefinancierd, maar ook diverse installaties voor warmte-koude-opslag (WKO) mede mogelijk gemaakt. Het fonds financiert soms alleen een WKO-installatie, en soms in combinatie met de financiering van duurzaam vastgoed. Een voorbeeld is de financiering van de WKO-installatie in de nieuwe Markthal te Rotterdam. Warmte- en koude-opslag blijft een interessante markt voor het fonds omdat WKO-installaties het energieverbruik verminderen en goed passen in de doelstelling van het fonds.

Naar verwachting zal het fonds in 2015 meer zonne-energieprojecten financieren. Hoewel er voortdurend aandacht was voor zonne-energie, bleek het in 2014 niet mogelijk een projectfinanciering in deze sector uit te zetten. Het fonds heeft al zonnepanelen gefinancierd

in combinatie met andere duurzame investeringen in vastgoed, maar niet als energieproject op zich. Deze projecten waren of financieel lastig haalbaar, of ze hadden een lange doorlooptijd. In het laatste geval staan ze in 2015 weer op de agenda. Inmiddels heeft het fonds in deze sector een aardige pijplijn aan projecten opgebouwd.

De eerste stappen in de markt van financieringen van verduurzaming van zorgprojecten zijn gezet. Op basis van de pijplijn van projecten en de kredietovereenkomsten die al zijn afgesloten, zijn de algehele vooruitzichten van de portefeuille voor 2015 goed. Er is ruimte voor groei van het fonds.

2.3 Nieuwe leningen

De beleggingen van het ASN Groenprojectenfonds bestaan overwegend uit onderhandse leningen aan ondernemingen en non-profitorganisaties, die merendeels hypothecair zijn afgedekt of op andere wijze gegarandeerd zijn. Het fonds verstrekte in 2014 de volgende (nieuwe) leningen:

- **Vaanster**
  Vaanster is een onafhankelijk investeerder in collectieve duurzame projecten. In 2014 werden er leningen verstrekt voor projecten van warm-te-koudeopslag (WKO).
  Vaanster VII B.V.
  In februari is een aanvraag van onze relatie Vaanster VII B.V. goedgekeurd voor het tweede deel van de financiering van het project Meesterwerk voor de ontwikkeling van een project voor WKO. Het project behelst 141 appartementen en is ontwikkeld door projectontwikkelaar VOF Mondriaanlaan in samenwerking met AM Wonen en Heijmans Vastgoed. Het project is gebruiksklaar opgeleverd in februari 2014. Het fonds heeft het project gefinancierd voor € 507.360.
  Vaanster VII B.V.
  Direct aan het Prins Hendrikpark, dichtbij het historische centrum van Den Bosch, ontwikkelen Van Wanrooij Bouw en Ontwikkeling B.V. drie identieke woontorens, Amazones I. In totaal gaat het om 126 betrekkelijk luxe appartementen. In totaal 84 appartementen zijn verkocht aan Vesteda, dat 42 ervan verhuurt. Van de resterende 42 appartementen heeft de ontwikkelaar er al 38 verkocht. Het gaat om een financiering van € 333.900, die voorziet in de bouw van een WKO-installatie.
  Vaanster IX B.V.
  Het bijzondere project Markthal behelst 228 appartementen en 33 commerciële ruimtes en is ontwikkeld door Provastgoed. Het concept achter de Markthal is winkelen, uit eten, parkeren, werken en wonen in en onder een spectaculaire boog. De Markthal staat in het centrum van Rotterdam tussen de Binnerotte, Hoogstraat en Blaak, direct naast NS- en metrostation Rotterdam Blaak. Het ASN Groenprojectenfonds financierde de WKO-installatie voor een bedrag van € 661.215.
  Vaanster VII B.V.
  Her fonds financierde ook bij Vaanster VII een WKO-installatie. Dit project bestaat uit een gebouw met drie vleugels, waarin verschillende functies zijn ondergebracht, zoals wonen en een zorg- en wijkcentrum. Dit centrum bevat een wijkservicepunt en wijkcentrum, alsmede 42 wooneenheden voor psychogeriatrische patiënten en 97 huurappartementen. Het project wordt ontwikkeld aan de rand van Heemstede, direct naast het Overbos. Het ligt nabij de duinen en de uitvalswegen naar Amsterdam en Osdorp. De financiering voor de WKO-installatie bedraagt € 306.170.

- **Maasland Windenergie B.V.**
  Maasland Windenergie gaat een nieuw windmolenpark bouwen dat bestaat uit twee windturbines van het merk Vestas. De windturbines worden op land geplaatst op de Rozenburgse landtong tussen de Nieuwe Waterweg en het Calandkanaal. Maasland Windenergie is een dochter van de De Wolff Verenigde Bedrijven. De kredietovereenkomst betreft een bedrag van ruim € 7,36 miljoen.

- **New Waterbusiness Tilburg B.V.**
  Het fonds financiert de bouw en exploitatie van een installatie voor de zuivering van afvalwater. Deze installatie zuivert het afvalwater van vier grote bedrijven, waaronder Coca-Cola en Fujifilm. De voordelen van deze gezamenlijke afvalwaterzuivering zijn groot. De nieuwe installatie heeft een laag energieverbruik door het gebruik van 'ondergedompelde membranen'. Deze gebruiken driekwart minder energie dan conventionele 'cross flow-membranen'. Extra winst wordt behaald doordat het samenbrengen van de vier afvalwaterstromen leidt tot een biologisch proces dat de afbraak van het vuil in het water versterkt. Dit leidt weer tot extra energiebesparing. De omvang van de financiering bedraagt € 3,4 miljoen.

- **Stichting Zienn**
  Zienn is een zorginstelling in Friesland die diensten verleent aan daklozen. De meeste daklozen hebben een dubbele diagnose: er is sprake van psychische- en verslavingsproblemen. Zienn wil van de huidige woon-zorglocatie verhuizen naar nieuwbouw die aan hoge duurzaamheidseisen voldoet.
  Zo worden onder meer zonnepanelen geplaatst. Ook wil Zienn een zo laag mogelijke EPC-waarde

(EPC staat voor energieprestatiecoëfficiënt) realiseren met behulp van bouwkundige, elektrotechnische en werktuigbouwkundige aanpassingen. Het ASN Groenprojectenfonds financiert zorginstelling Zienn voor € 3,25 miljoen.

- **Empyro B.V.**
  Het ASN Groenprojectenfonds financiert voor € 1,1 miljoen de bouw en exploitatie van een pyrolyse-installatie op het terrein van Akzo Nobel in Hengelo, Overijssel. Bij deze installatie wordt houtachtige biomassa door middel van pyrolyse omgezet in laagwaardige olie. Deze olie wordt gebruikt in de productieprocessen van onder meer Akzo Nobel. Een bijproduct van pyrolyse is stoom, die in dit geval eveneens gebruikt wordt door Akzo Nobel.

- **Sportbedrijf Deventer N.V.**
  Sportbedrijf Deventer exploiteert diverse sportaccommodaties in de gemeente Deventer. Het ASN Groenprojectenfonds financiert voor € 467.490 de verduurzaming van twee van deze accommodaties, namelijk het sport- en belevingscentrum De Scheg en het Borgelerbad. Sportbedrijf Deventer investeert onder meer in besparingsmaatregelen, bouwkundige voorzieningen en duurzame-energieopwekking, zoals zonnepanelen, warmtecollectoren en bij het Borgelerbad een houtpelletketel.

- **Exploitatiemaatschappij Villa Flora B.V.**
  In 2011 financierde het fonds de bouw van Villa Flora. Dit energetisch zelfvoorzienende *cradle-to-cradle*-gebouw was onderdeel van de wereldtuinbouwtentoonstelling Floriade 2012. In overleg met de klant zijn in de verslagperiode de kredietvoorwaarden gewijzigd en is de lening verhoogd met € 316.667.

- **Stichting Harmonisch Wonen**
  Het gaat om een relatief kleine financiering van € 120.131 voor de plaatsing van zonnepanelen op 29 woningen in het Sidhadorp te Lelystad. Kredietnemer is de Stichting Harmonisch Wonen.

2.4 Risico's en risicobeheer

De belangrijkste financiële risico's van het ASN Groenprojectenfonds komen voort uit het vermogensbeheer van de beleggingsportefeuille. Dit verslag geeft inzicht in:

- de risico's die zich in de loop van de verslagperiode hebben voorgedaan en de manier waarop deze zijn beperkt; u vindt deze informatie hierna;
- de risico's die zich ultimo2014 voordeden; deze informatie staat in de jaarcijfers in paragraaf 3.4.

Risicobeheer

Met behulp van een systeem van risicobeheersingsmaatregelen is bewaakt dat het fonds in het algemeen en de beleggingsportefeuille in het bijzonder voortdurend bleef en blijft voldoen aan:

- de randvoorwaarden die in het prospectus zijn vastgelegd,
- de wettelijke kaders, en
- de investeringsrichtlijnen die specifiek zijn voor het ASN Groenprojectenfonds.

Belangrijkste risico's in 2014

De belangrijkste risico's voor het ASN Groenprojectenfonds in 2014 waren het renterisico, debiteurenrisico, liquiditeitsrisico, tegenpartijrisico en groene-instellingsrisico.

Renterisico

De waarde van de leningen fluctueert als gevolg van veranderingen in marktrentes. Als de kapitaalmarktrente stijgt ten opzichte van de (vaste) couponrente van een lening, dan daalt de waarde (koers) van de lening, en andersom. Hoe langer de gemiddelde resterende looptijd van een lening is, des te meer effect een verandering van de rente heeft op de waarde van de lening. Marktrentes worden vooral beïnvloed door veranderingen in de verwachte wijziging van het inflatietempo en in kredietopslagen. In de verslagperiode is de kapitaalmarktrente gedaald. Daardoor is de waarde van de leningen in de portefeuille gestegen. De gewogen gemiddelde looptijd (*modified duration*) van de portefeuille, inclusief liquiditeiten, schommelde in 2014 tussen 3,25 en 3,4 zonder een duidelijke trend te vertonen. Daardoor hebben renteveranderingen iets minder invloed gekregen op de waardering van de leningenportefeuille. Dit renterisico wordt geaccepteerd en niet afgedekt.

Debiteurenrisico

Wanneer de kwaliteit van een debiteur verslechtert, neemt het risico toe dat deze de lening niet of niet volledig terugbetaalt. Dit risico wordt beperkt door een zorgvuldige selectie van de beleggingen van het fonds in erkende Nederlandse groenprojecten. De risico's van de debiteuren zijn in zeven categorieën (risicoklasses) ingedeeld. Tussen deze categorieën heeft slechts een minimale verschuiving plaatsgevonden. Hierdoor is het debiteurenrisico gedurende de verslagperiode niet noemenswaardig veranderd. Er werd in de verslagperiode € 454 duizend aan de voorzieningen gedoteerd. In totaal zijn er drie debiteuren met een voorziening. Het debiteurenrisico wordt begrensd doordat maximaal 15% van het fondsvermogen in één debiteur mag worden belegd; dit percentage geldt bij aanvang van de lening. De vordering op de grootste debiteur van het fonds was kleiner dan 15% van het fondsvermogen, namelijk 9,8%.

Liquiditeitsrisico

De beleggingen in het fonds zijn beperkt verhandelbaar. Het fonds houdt daarom minimaal 10% van het fondsvermogen aan in liquiditeiten. Daardoor is in principe dagelijks toe- en uittreding mogelijk. Om het liquiditeitsrisico en groene-instellingsrisico te beheersen wordt de dagelijks in- en uitstroom gemonitord. Het fonds bleef ruim boven deze grens van 10%.

Tegenpartijrisico

Het ASN Groenprojectenfonds maakt gebruik van bankrekeningen bij de ASN Bank om liquiditeiten aan te houden. Daarnaast verlopen kasstromen uit hoofde van rente en aflossingen van debiteuren via de balans van de ASN Bank, waarbij periodiek verrekening van openstaande posten plaatsvindt. Op basis van deze beide activiteiten loopt het fonds een tegenpartijrisico op de ASN Bank als financiële tegenpartij. Kredietratingbureau S&P beoordeelt ultimo 2014 de tegenpartij, SNS Bank N.V., als moeder van de ASN Bank, op BBB (met negatief vooruitzicht). De omvang van de bankrekening die het fonds aanhoudt bij de ASN Bank, bedroeg ultimo 2014 € 79 miljoen. ACTIAM verwacht het tegenpartijrisico gedurende het eerste halfjaar van 2015 te verminderen.

Groene-instellingsrisico

De overheid merkt het ASN Groenprojectenfonds aan als groene instelling als het minimaal 70% van het fondsvermogen in groenprojecten belegt. Dit wordt regelmatig gemonitord, indien nodig zelfs dagelijks. Het groenpercentage nam gedurende de eerste maanden van dit jaar toe. Op 31 december 2014 was 73,0% van het fondsvermogen belegd in fiscaal erkende groenprojecten; op 31 december 2013 was dit 74,9%. Als het fonds op enig moment minder dan 70 procent van zijn middelen in groenprojecten heeft belegd, kan het fonds de status van groene instelling verliezen. Een blijvend tekort aan erkende groenprojecten kan leiden tot verlies van de status van groene instelling, waardoor de fiscale voordelen voor particuliere participanten vervallen. Eind 2013 is het fonds tijdelijk gesloten voor nieuwe instroom om de huidige participanten te beschermen. Op 22 januari 2014 is het fonds weer open gegaan voor aankopen. Op 25 november 2014 is het fonds wederom gesloten voor nieuwe aankopen, waarna op 14 januari 2015 het fonds weer is opengesteld. Om dergelijke maatregelen te voorkomen, is het streven om een zodanig percentage groenleningen in de portefeuille te hebben dat er voldoende ruimte is voor klanten om in het fonds te beleggen zonder dat het percentage onder 70% daalt. Bovendien houdt het fonds minstens 10% aan liquiditeiten aan om dagelijkse uittreding mogelijk te maken. Onder het groene-instellingsrisico valt ook het risico dat de overheid de wet kan aanpassen en de groenregeling kan beperken of afschaffen.

Den Haag, 31 maart 2015

Directie ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V.
Bas-Jan Blom
Diane Griffioen
ASN Bank N.V., vertegenwoordigd door:
Ewoud Goudswaard
Jeroen Jansen

Verklaring omtrent de bedrijfsvoering van de AIF-beheerder

Algemeen

ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V. (ABB) heeft ACTIAM N.V. (ACTIAM) met ingang van 22 juli 2014 aangesteld als AIF-beheerder van het ASN Groenprojectenfonds.

ACTIAM heeft vanaf 22 juli 2014 het AIF-beheer van het ASN Groenprojectenfonds uitgevoerd conform de daartoe geldende wettelijke eisen en het door ABB vastgestelde beleggings- en duurzaamheidsbeleid. Met betrekking tot de uitvoering van het AIF-beheer geven wij de hierna volgende verklaring omtrent de bedrijfsvoering.

Verklaring omtrent de bedrijfsvoering

Wij beschikken over een beschrijving van de bedrijfsvoering die voldoet aan de eisen van de Wet op het financieel toezicht (Wft) en het Besluit gedragstoezicht financiële ondernemingen (Bgfo).
Wij hebben gedurende de verslagperiode verschillende aspecten van de bedrijfsvoering beoordeeld. Bij onze werkzaamheden hebben wij geen constateringen gedaan op grond waarvan wij zouden moeten concluderen dat de beschrijving van de opzet van de bedrijfsvoering als bedoeld in artikel 121 van het Bgfo niet voldoet aan de vereisten zoals opgenomen in de Wft en daaraan gerelateerde regelgeving. Op grond hiervan verklaren wij als AIF-beheerder voor het ASN Groenprojectenfonds te beschikken over een beschrijving van de bedrijfsvoering zoals bedoeld in artikel 121 Bgfo, die voldoet aan de eisen van het Bgfo.

Ook hebben wij geconstateerd dat de bedrijfsvoering effectief en overeenkomstig de beschrijving functioneert. Derhalve verklaren wij met een redelijke mate van zekerheid dat de bedrijfsvoering gedurende de verslagperiode effectief en overeenkomstig de beschrijving heeft gefunctioneerd.

Utrecht, 31 maart 2015

ACTIAM N.V.
Jacob de Wit, voorzitter
Erik Jan van Bergen, directielid
Rob Verheul, directielid
George Coppens, directielid

3 Jaarrekening

3.1 Balans

Voor winstbestemming en in duizenden euro's	*Ref*	*31-12-2014*	*31-12-2013*
Beleggingen	**(A)**		
Leningen		266.166	253.272
Af: voorzieningen leningen		-6.050	-5.596
		260.116	247.676
Vorderingen	**(B)**	6.270	5.378
Overige activa	**(C)**		
Liquide middelen		79.401	92.059
Kortlopende schulden	**(D)**	2.914	12.917
Vorderingen en overige activa min kortlopende schulden		**82.757**	**84.520**
Activa min kortlopende schulden		**342.873**	**332.196**
Fondsvermogen	**(E)**		
Gestort kapitaal		329.128	329.914
Overige reserves		-2.629	4.095
Onverdeeld resultaat		16.374	-1.813
Totaal		**342.873**	**332.196**

De referenties in de balans en de winst-en-verliesrekening verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten. U vindt deze toelichting in de paragrafen 3.5 respectievelijk 3.6.

3.2 Winst-en-verliesrekening

In duizenden euro's	*Ref.*	*01-01-2014 t/m 31-12-2014*	*01-01-2013 t/m 31-12-2013*
Opbrengsten uit beleggingen	**(F)**		
Rente leningen		5.988	6.008
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen		-603	-1.192
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen		13.671	-4.374
Overige bedrijfsopbrengsten			
Commissie leningen		123	20
Rente rekening-courant		943	1.287
Som van de bedrijfsopbrengsten		**20.122**	**1.749**
Bedrijfslasten	**(G)**		
Fondskosten		3.294	3.228
Voorzieningen			
Mutatie voorzieningen leningen		454	334
Som van de bedrijfslasten		**3.748**	**3.562**
Resultaat		**16.374**	**-1.813**

3.3 Kasstroomoverzicht

In duizenden euro's	*01-01-2014 t/m 31-12-2014*	*01-01-2013 t/m 31-12-2013*
Kasstromen uit beleggingsactiviteiten		
Resultaat	16.374	-1.813
Aanpassing om het resultaat aan te sluiten op de door de beleggingsactiviteiten gegenereerde kasstroom:		
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	603	1.192
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-13.671	4.374
Mutatie voorzieningen leningen	454	334
Aankoop van beleggingen	-10.492	-71.848
Verkoop en aflossingen van beleggingen	10.666	60.247
Mutaties in activa en passiva:		
Vorderingen	-892	2.534
Kortlopende schulden	-10.003	7.703
Nettokasstromen uit beleggingsactiviteiten	**-6.961**	**2.723**
Kasstromen uit financieringsactiviteiten		
Uitgifte van participaties	22.091	25.254
Inkoop van participaties	-22.877	-25.200
Uitgekeerd dividend	-4.911	-5.464
Nettokasstromen uit financieringsactiviteiten	**-5.697**	**-5.410**
Mutatie liquide middelen	-12.658	-2.687
Liquide middelen begin van de verslagperiode	92.059	94.746
Liquide middelen eind van de verslagperiode	**79.401**	**92.059**

3.4 Toelichting algemeen

Het ASN Groenprojectenfonds is een open fonds voor gemene rekening naar Nederlands recht, opgericht op 15 november 1995. Het fonds is niet genoteerd aan enige effectenbeurs. De verslagperiode van het fonds is gelijk aan het kalenderjaar. Dit verslag heeft betrekking op de periode 1 januari 2014 tot en met 31 december 2014. Deze jaarrekening is opgemaakt op 31 maart 2015.

Deze jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek en de Wet op het financieel toezicht (Wft) en de hieruit voortvloeiende regelingen. De beheerder van het fonds, ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V. (ABB), had tot 22 juli 2014 een vergunning als bedoeld in artikel 2:65 van de Wft. Dit is mogelijk omdat ABB gebruik heeft gemaakt van het recht op een overgangsjaar dat van toepassing was voor beheerders van beleggingsinstellingen die op 21 juli 2013 reeds over een Wft-vergunning beschikten, alvorens de regels voortvloeiend uit de AIFM-richtlijn volledig op hem en het fonds van toepassing zouden worden. Vanaf 22 juli 2014, het moment dat ACTIAM AIF-beheerder is geworden, is de vergunningsplicht voor ABB vervallen. ACTIAM is in het bezit van een vergunning op grond van artikel 2:65 Wft.

ABB is een 100%-deelneming van ASN Bank N.V., die statutair is gevestigd te Den Haag. ASN Bank N.V. is een volledige dochter van SNS Bank N.V., onderdeel van SNS REAAL N.V. Op 1 februari 2013 is SNS REAAL N.V. genationaliseerd en sindsdien zijn alle aandelen (indirect) in handen van de Nederlandse Staat.
Op 30 december 2013 heeft de Nederlandse Staat vervolgens alle aandelen in het kapitaal van SNS REAAL N.V. overgedragen aan de Stichting administratiekantoor beheer financiële instellingen (NLFI). NLFI is sindsdien de enig aandeelhouder van SNS REAAL.

Het ASN Groenprojectenfonds wordt beheerst door de bepalingen in de voorwaarden van beheer, die als bijlage zijn opgenomen in het prospectus. Deze voorwaarden van beheer regelen de rechtsverhouding tussen ABB, Pettelaar en de participanten in het fonds (en niet de rechtsverhouding tussen de participanten onderling).

Fiscale aspecten

Het ASN Groenprojectenfonds valt in fiscaal-juridische zin onder de werking van artikel 28 van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969, zoals nader uitgewerkt in het Besluit beleggingsinstellingen. Dit houdt in dat het ASN Groenprojectenfonds als zogeheten fiscale beleggingsinstelling geen vennootschapsbelasting verschuldigd is (0%-tarief) als het voldoet aan de voorwaarden die in de wet en het besluit zijn genoemd. Een belangrijke voorwaarde is dat het ASN Groenprojectenfonds het resultaat van het fonds, exclusief het (positieve) saldo van koerswinsten en koersverliezen, onder aftrek van een deel van de kosten, binnen acht maanden na afloop van het boekjaar uitkeert aan de participanten van het fonds (doorstootverplichting). Het (positieve) saldo van koerswinsten en koersverliezen op beleggingen wordt toegevoegd aan de zogeheten herbeleggingsreserve. Een eventueel negatief saldo dient ten laste van de herbeleggingsreserve te komen. Het fonds is als groene instelling vrijgesteld van de inhouding van dividendbelasting op dividenduitkeringen aan zijn participanten.

Wijzigingen beheerder en bewaarder per 22 juli 2014

Als gevolg van verzwaarde eisen voor fondsbeheer, waaronder de Europese regelgeving voor beleggingsinstellingen (AIFMD), zijn de rollen van de beheerder en bewaarder per 22 juli 2014 gewijzigd.
ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V. (ABB) heeft ACTIAM N.V. (ACTIAM) per 22 juli 2014 aangesteld als AIF-beheerder. Per deze datum is EU Richtlijn 2011/61/EU inzake beheerders van alternatieve beleggingsinstellingen, kortweg AIFMD, volledig van kracht.
De AIFMD bevat voorschriften waaraan een AIF-beheerder dient te voldoen. Deze voorschriften hebben onder andere betrekking op portefeuille- en risicobeheer. Daarnaast bevat de AIFMD specifieke voorschriften voor de benoeming en de taken van een bewaarder.
ACTIAM heeft per 22 juli 2014 KAS Trust & Depositary Services B.V. aangesteld als bewaarder. De juridische eigendom van de beleggingen van het ASN Groenprojectenfonds blijft bij Pettelaar Effectenbewaarbedrijf N.V. Per 22 juli 2014 wordt de directie van Pettelaar Effectenbewaarbedrijf N.V. gevormd door ACTIAM. ABB treedt op als beheerder als bedoeld in de voorwaarden van beheer van het ASN Groenprojectenfonds. ABB is daarbij verantwoordelijk voor het beleggingsbeleid.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Algemeen

Tenzij anders vermeld zijn alle bedragen in duizenden euro's en worden de posten die in de balans zijn opgenomen, gewaardeerd tegen marktwaarde.

Criteria opname in de balans

Een financieel instrument wordt in de balans opgenomen zodra het waarschijnlijk is dat toekomstige economische voordelen van het financiële instrument naar het beleggingsfonds zullen vloeien. De reële waarde van een financieel instrument bij eerste opname is gelijk aan de kostprijs van het financiële instrument.
Een financieel instrument wordt niet langer in de balans opgenomen als een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle toekomstige rechten op economische

voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het financiële instrument aan een derde worden overgedragen. Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Saldering van een actief en een verplichting

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als nettobedrag in de balans opgenomen indien sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen.
De rentebaten en rentelasten die samenhangen met de gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen, worden eveneens gesaldeerd opgenomen.

Leningen

De verstrekte leningen hebben geen marktnotering.
De reële waarde van groenleningen, inclusief groenhypotheken, wordt bepaald op basis van de contante waarde van de toekomstige kasstromen (rente en aflossingen). Daarbij worden de resterende looptijd en mogelijkheid van vervroegde aflossing in acht genomen.
Per lening wordt een afslag op de rentecurve bepaald. Daardoor wordt bij de bepaling van de contante waarde van de toekomstige kasstromen rekening gehouden met het fiscale voordeel dat de particuliere belegger kan hebben door te beleggen in een groene instelling.
De gehanteerde rekenrente is de marktrente ultimo verslagperiode voor vergelijkbare financieringen.
De kasstromen en de looptijden hiervan zijn in overeenstemming met die van de lening. Deze wordt eventueel verhoogd met een risico-opslag voor specifieke debiteurenrisico's. Zo nodig wordt hierop een voorziening voor oninbaarheid in mindering gebracht.
Niet-groenleningen, inclusief hypotheken, worden op dezelfde wijze gewaardeerd als groenleningen, maar zonder rekening te houden met het belastingvoordeel.

Transactiekosten

Transactiekosten bij aankoop van beleggingen worden als onderdeel van de kostprijs geactiveerd. Zij worden als onderdeel van de niet-gerealiseerde waardeveranderingen op beleggingen in de winst-en-verliesrekening verantwoord. Als gevolg hiervan zijn aan het einde van de verslagperiode geen transactiekosten geactiveerd. Transactiekosten bij verkoop van beleggingen worden als onderdeel van de gerealiseerde waardeveranderingen verantwoord.

Overige activa en passiva

De overige vorderingen, kortlopende schulden en voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor de overige vorderingen en kortlopende schulden is de nominale waarde nagenoeg gelijk aan de marktwaarde als gevolg van de korte looptijden van de betreffende posten.

Verwerking van plaatsing en inkoop van participaties

De bedragen die zijn ontvangen respectievelijk betaald uit hoofde van plaatsing, respectievelijk inkoop van participaties, worden geheel verwerkt in het gestorte kapitaal van het fonds.

Op- en afslag bij toe- en uittredingen

Bij de uitgifte en inkoop van participaties van het fonds worden geen kosten voor op- en afslag in rekening gebracht.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat de AIF-beheerder oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Verantwoording van baten en lasten

Baten worden in de winst-en-verliesrekening verantwoord wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.
Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Resultaatbepaling

Het resultaat bestaat uit in de verslagperiode gerealiseerde en niet-gerealiseerde waardeveranderingen, de opgelopen en ontvangen renten en commissies, onder aftrek van de kosten die aan de verslagperiode zijn toe te rekenen, en de mutatie in de voorzieningen.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht geeft inzicht in de herkomst van de liquide middelen die gedurende de verslagperiode beschikbaar zijn gekomen en de wijze waarop deze zijn aangewend. De kasstromen zijn gesplitst in operationele beleggingsactiviteiten en financieringsactiviteiten. Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. In het kasstroomoverzicht wordt het resultaat door middel van aanpassingen hierop tot kasstromen herleid. Deze aanpassingen betreffen onder meer correcties op de overlopende posten.

Financiële risico's en beheersingsmaatregelen

De activiteiten van het ASN Groenprojectenfonds kunnen financiële risico's van verscheidene aard met zich meebrengen. Deze risico's bestaan uit marktrisico, renterisico, kredietrisico, liquiditeitsrisico, verhandelbaarheidsrisico, valutarisico en groene-instellingsrisico. De risico's komen voort uit het beheren van de beleggingsportefeuille. Deze risico's worden hieronder nader toegelicht en gekwantificeerd.

Marktrisico

De beleggingen zijn blootgesteld aan marktschommelingen en risico's die inherent zijn aan het beleggen in financiële instrumenten. De waarde van beleggingen kan fluctueren vanwege vele factoren, zoals de verwachtingen over de economische groei, inflatie en prijsontwikkeling op goederen- en valutamarkten. Daarnaast kan de waarde van de beleggingen fluctueren als gevolg van bijvoorbeeld politieke en monetaire ontwikkelingen. Marktrisico's kunnen verschillen per beleggingscategorie. Zij nemen toe door de spreiding van de beleggingen te beperken tot een bepaalde regio of sector en/of door keuze van individuele beleggingen. Het is mogelijk dat de waarde van beleggingen in de hele markt of in een bepaalde regio of sector daalt.

Het marktrisico wordt beperkt door een zorgvuldige selectie van de beleggingen van het fonds. Het fonds belegt in Nederlandse groenprojecten. Door dit specifieke beleid is het fonds blootgesteld aan een significant marktrisico. De leningen in de portefeuille zijn niet eenvoudig verhandelbaar. Doordat het ASN Groenprojectenfonds een Nederlands sectorfonds is, is er bovendien sprake van een beperkte spreiding. Hierna ziet u de spreiding van de beleggingen over verschillende sectoren.

	% van de portefeuille	*Marktwaarde (in € 1.000)*
Duurzaam bouwen	43,89	116.818
Windenergie	16,84	44.812
Decentrale energievoorziening	7,37	19.627
Biovergisters	2,61	6.959
Zonne-energie	0,77	2.038
Overige groenprojecten	24,59	65.451
Totaal groene beleggingen	**96,14**	**255.705**
Niet-groene portefeuille	3,86	10.227
Totaal beleggingen	**100,00**	**266.166**

Renterisico

De waarde van beleggingen in vastrentende waarden fluctueert onder andere als gevolg van veranderingen in marktrentes. Stijgt de (kapitaal)marktrente ten opzichte van bijvoorbeeld de (vaste) couponrente van een lening, dan daalt de waarde van de lening en andersom. Belangrijke factoren die invloed hebben op marktrentes, zijn veranderingen in de verwachte wijziging van het inflatietempo en in kredietopslagen. De mate van rentegevoeligheid is ook afhankelijk van de *duration* (de gemiddelde rentetypische looptijd) van het fonds. Hoe langer de duration van de portefeuille vastrentende waarden of van een lening, des te groter is het effect van een renteverandering op de koers van de lening of de waardering van de portefeuille. Het renterisico is dus groter als de gemiddelde looptijd langer is.

Onderstaande tabel geeft inzicht in het renterisico. Het renterisico wordt niet afgedekt. De *modified duration* geeft een indicatie wat de procentuele waardemutatie van de leningenportefeuille zou zijn bij een wijziging van de marktrente van één procent.

	31-12-2014	*31-12-2013*
Gemiddelde resterende looptijd	5,34 jaar	5,71 jaar
Modified duration	4,26	4,52

Voor de leningen in de portefeuille van het ASN Groenprojectenfonds gelden de volgende resterende looptijden:

Looptijd	*Marktwaarde (in € 1.000)*	*% van de portefeuille*
< 1 jaar	36.914	13,87
1- 5 jaar	69.446	26,09
> 5 jaar	159.806	60,04
Totaal	**266.166**	**100,00**

Kredietrisico

Dit risico wordt ook wel aangeduid als debiteurenrisico. De beleggingen van het fonds bestaan overwegend uit onderhandse leningen aan overheden, ondernemingen en non-profit-organisaties. Bij het verstrekken van onderhandse leningen bestaat het risico dat de kredietnemer niet aan de rente- en/of aflossingsverplichtingen kan voldoen. ABB beheerst dit risico door bij de selectie van beleggingen de kredietwaardigheid van de debiteur te beoordelen, evenals de kwaliteit van het management van de onderneming waaraan het fonds een krediet verstrekt. Daarnaast zijn de kredieten vaak gedekt door onder meer hypotheek- of pandrechten, borgstellingen of garanties van derden (bijvoorbeeld het Waarborgfonds Sociale Woningbouw). Verder wordt het risico beperkt doordat een belegging in één project in beginsel niet meer dan 15% van het fondsvermogen mag bedragen.

Gedurende de looptijd van de lening monitort de projectadviseur de kredieten actief. Bij significante betalingsachterstanden of onzekerheid over terugbetaling zet hij ook de expertise in van de afdeling Bijzonder Beheer van SNS Bank N.V., de moedermaatschappij van ASN Bank N.V.

Het ASN Groenprojectenfonds wijst alle leningnemers een risicocategorie toe, rekening houdend met eventuele zekerheden en garanties. Dit gebeurt op basis van een risicoanalyse. Bij deze analyse worden de bedrijfskwaliteit en kredietkwaliteit beoordeeld. De bedrijfskwaliteit wordt onder meer berekend aan de hand van de solvabiliteit en winstgevendheid van de onderneming en/of het project. Verder wordt in ogenschouw genomen of het gaat om een startende onderneming of een bedrijf dat langere tijd bestaat. De kredietkwaliteit is afhankelijk van de afgegeven zekerheden. Los van de mathematische rekenmethodiek van de kredietklasse worden kwalitatieve factoren meegewogen. Er wordt een inschatting gemaakt van de toekomstige omzetten van het project en van de sectorgebonden risico's, de politieke risico's, de juridische risico's en de projectgebonden risico's. In de tabel hierna wordt per risicocategorie het volume van de portefeuille als percentage van het totaal weergegeven. Risico 1 staat voor het laagste risico en risico 7 staat voor het hoogste risico.
De kwaliteit van de financieringsportefeuille van het ASN Groenprojectenfonds is over het algemeen goed. De gewogen gemiddelde risicoclassificatie (het gemiddelde van de gehele financieringsportefeuille op basis van het uitstaande obligo van het ASN Groenprojectenfonds) bedroeg ultimo december 2014: 1,8 (ultimo 2013: 1,7). ACTIAM acht dit een gemiddeld goede kwaliteit. De kwaliteit van de financieringsportefeuille en daarmee het debiteurenrisico is licht afgenomen ten opzichte van 2013. Ook werden er in de verslagperiode twee dotaties gedaan aan de voorziening van in totaal € 454 duizend.

% van de portefeuille	*31-12-2014*	*31-12-2013*
Risicoklasse 1	71	73
Risicoklasse 2	3	1
Risicoklasse 3	11	15
Risicoklasse 4	11	7
Risicoklasse 5	1	1
Risicoklasse 6	-	-
Risicoklasse 7	3	3
Totaal	**100**	**100**

Het ASN Groenprojectenfonds loopt een kredietrisico op het totaal van de beleggingen in vastrentende waarden, vorderingen en liquide middelen. Het maximale kredietrisico voor het fonds bedraagt ultimo verslagperiode € 359 miljoen (ultimo 2013: € 351 miljoen).

In paragraaf 2.1 vindt u een overzicht van de vijf grootste debiteuren. In de toelichting op de balans is de volledige lijst met debiteuren opgenomen (zie paragraaf 3.5).

Liquiditeitsrisico en verhandelbaarheidsrisico

De verhandelbaarheid van de beleggingen van het fonds is gering. Dit komt doordat het vermogen van het fonds wordt belegd in leningen die vanwege hun specifieke onderhandse karakter matig tot slecht verhandelbaar zijn. Hierdoor bestaat het risico dat het fonds niet de mogelijkheid heeft om voldoende financiële middelen vrij te maken om te kunnen voldoen aan zijn verplichtingen om participaties uit te geven of in te kopen.
Dit levert een liquiditeitsrisico op. Om dit risico te beperken houdt het fonds minimaal 10% van het fondsvermogen zodanig aan dat dit snel liquide kan worden gemaakt. Ultimo verslagperiode bestond het fondsvermogen voor 23,2% uit liquide middelen (ultimo 2013: 27,7%).

Daarnaast wordt op het grootste deel van de leningen van het ASN Groenprojectenfonds lineair afgelost. De beheerder kan besluiten deze afgeloste middelen niet (allemaal) uit te zetten in nieuwe leningen. Dit zorgt

voor additionele liquiditeiten. De beheerder heeft in 2014 geen gebruik willen en hoeven maken van de optie om leningen te verkopen.

Valutarisico

De leningen waarin het fonds belegt en de posities die het tijdelijk in liquiditeiten aanhoudt, noteren in euro's. Daarom loopt het fonds geen valutarisico.

Groene-instellingsrisico

Het fonds is aangewezen als een groene instelling in het kader van de Regeling groenprojecten 2010. De belangrijkste voorwaarde waaraan het fonds moet voldoen om deze status te behouden, is dat zijn doel en werkzaamheden voor ten minste 70% bestaan uit het direct of indirect verstrekken van kredieten ten behoeve van projecten die de status van groenproject hebben verkregen overeenkomstig de criteria die zijn vastgesteld in deze regeling. Als het fonds op enig moment minder dan 70% van zijn middelen in groenprojecten heeft belegd, kan dit tot fiscale heffingen leiden bij het fonds. Een blijvend tekort aan erkende groenprojecten kan tot verlies van de status van groene instelling leiden. Dat leidt ertoe dat de fiscale voordelen voor de participant vervallen. Op 31 december 2014 was 73,0% (ultimo 2013: 74,9%) van het fondsvermogen in erkende groenprojecten belegd (zie paragraaf 2.2).

Dit groene-instellingsrisico hangt samen met het liquiditeitsrisico. Als liquiditeiten die het fonds ontvangt uit aflossingen, niet opnieuw worden uitgezet, neemt het aandeel van liquiditeiten in het fondsvermogen toe en daalt het liquiditeitsrisico. Daarmee stijgt het groene-instellingsrisico, aangezien de omvang van de portefeuille groene leningen afneemt. De beheerder monitort dit risico door de dagelijkse in- en uitstroom te volgen op basis van liquiditeitsprognoses.

3.5 Toelichting op de balans

(A) Beleggingen

In duizenden euro's	*31-12-2014*	*31-12-2013*
Groene beleggingen	255.705	248.858
Niet-groene beleggingen	10.461	4.414
Af: voorzieningen leningen	-6.050	-5.596
	260.116	**247.676**
Groene leningen		
Stand per 1 januari	248.858	240.445
Overboeking naar / van niet-groene leningen	-41	-
Aankopen	4.987	71.149
Verkopen en/of lossingen	-10.517	-57.250
Gerealiseerde waardeveranderingen	-553	-1.145
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen	12.971	-4.341
Stand ultimo periode	**255.705**	**248.858**
Niet-groene leningen		
Stand per 1 januari	4.414	6.792
Overboeking naar / van niet-groene leningen	41	-
Aankopen	5.505	699
Verkopen en/of lossingen	-149	-2.997
Gerealiseerde waardeveranderingen	-50	-47
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen	700	-33
Stand ultimo periode	**10.461**	**4.414**
Voorzieningen leningen		
Stand per 1 januari	5.596	5.262
Mutatie ten gunste (-) / ten laste van het resultaat	454	334
Stand ultimo periode	**6.050**	**5.596**

Voor debiteuren die mogelijk niet aan hun betalingsverplichtingen kunnen voldoen, is een voorziening van € 6,05 miljoen getroffen in het fonds.

Leningen per 31 december 2014; marktwaarde in duizenden euro's (voor aftrek van voorzieningen).

	Plaats van het project	*% van de portefeuille*	*Marktwaarde*
Windenergie			
Bevordering Windenergie Nederland B.V.	Zuid-Scharwoude		14.195
Windpark Martens B.V.	Oosterhout		7.158
Windpark van Luna B.V.	Utrecht		5.854
Windpark Logistiekweg B.V.	Utrecht		4.643
Windpark A4 VOF	Alkmaar		4.359
Windpark Rijnwoude B.V.	Rijnwoude		80
Windpark Kloosterboer B.V.	Middelburg		2.401
Windpark De Graaf B.V.	Oosterhout		2.462
Axel Ventus B.V.	Middelburg/Borssele		678
Windmolens	Anna Paulowna		522
Windpark Zutphen De Mars B.V.	Zutphen		151
Exploitatie 900 VOF	Middelburg/Borssele		240
Andijkerwind B.V.	Andijk		24
Windpark Rijnwoude B.V.	Rijnwoude		2.045
		16,84%	**44.812**
Biovergisters			
Bio-Energie Veendam VOF	Veendam		6.745
Biologische Industriële Reststoffenverwerking B.V.	Lichtenvoorde		214
VOF Waterpark Wieringermeer	Wieringerwerf		0
		2,61%	**6.959**
Decentrale energievoorziening			
Gemeente Amsterdam	Amsterdam		274
Gemeente Amsterdam	Amsterdam		1.844
HVC Meerwarmte B.V.	Alkmaar		1.526
Stichting Wooninvest	Leidschendam-Voorburg		1.552
Vaanster XI B.V. Monarch I & II	Bilthoven		1.103
ZON Energie Sculpturen Breda B.V.	Spanbroek		812
Brabant Water N.V.	Den Bosch		749
Poortambacht Energie C.V.	Rijssen		495
Voorst Energie B.V.	Zwolle		713
Stichting Woonconcept	Meppel		406
Vaanster IV B.V. Maastoren	Bilthoven		674
Vaanster VIII B.V.	Bilthoven		667
Vaanster XI B.V. Poort Halfweg	Bilthoven		738
Lichtstad Energie C.V.	Eindhoven		568
ZON Energie LDC Zandvoort B.V.	Spanbroek		584
Vaanster XI B.V. c.s.	Bilthoven		445
Vaanster VII B.V. Meesterwerk	Bilthoven		405
Vaanster VII B.V.	Bilthoven		298
Stichting Woonconcept	Meppel		748
Stichting Woonconcept	Meppel		352
Woningstichting Bergh	Montferland		310
Brabant Water N.V.	Den Bosch		288
Vaanster IV B.V. Laurenshof	Bilthoven		281
Gemeente Amsterdam	Amsterdam		1.668
Vaanster IV B.V. Centric	Bilthoven		220
Stichting Texels Museum	De Koog		180
TEzon B.V.	Den Burg		314

	Plaats van het project	*% van de portefeuille*	*Marktwaarde*
Vaanster XI B.V. Poort Halfweg	Bilthoven		659
Vaanster VII B.V.	Bilthoven		332
Vaanster VII B.V.	Bilthoven		422
Geo-Dongen B.V.	Leusden		0
		7,37%	**19.627**
Duurzaam bouwen			
Stichting Woonconcept	Meppel		13.284
Stichting Portaal	Baarn		8.006
Stichting Qua Wonen	Bergambacht		10.905
Stichting Portaal	Baarn		10.955
Exploitatiemaatschappij Villa Flora B.V.	Venlo		7.804
Stichting Wooninvest	Leidschendam-Voorburg		7.598
Stichting Portaal	Baarn		7.172
RWS Partner in Wonen	Goes		5.643
Stichting Wooninvest	Leidschendam-Voorburg		4.987
Stichting Volkshuisvestingsgroep Wooncompagnie	Hoorn		4.573
Patrimonium Woonstichting	Veenendaal		3.588
Patrimonium Woonstichting	Veenendaal		3.610
Patrimonium Woonstichting	Veenendaal		2.849
Gemeente Haarlem	Haarlem		2.325
Gemeente Haarlem	Haarlem		2.362
Stichting Wonen Zuid	Roermond		2.204
Woonstichting Lieven De Key	Amsterdam		2.067
Spaarnelanden N.V.	Haarlem		1.700
Gemeente Haarlem	Haarlem		1.975
Stichting Stadgenoot	Amsterdam		1.843
Woningstichting Rochdale	Amsterdam		1.789
Stichting Viveste	Houten		1.334
Stichting Viveste	Houten		1.529
Stichting Goed Wonen Zederik	Lexmond		883
Stichting Volkshuisvestingsgroep Wooncompagnie	Schagen		711
Stichting Heuvelrug Wonen	Doorn		516
Stichting Woonconcept	Meppel		538
Stichting Woonconcept	Meppel		509
Algemeen Verbond Van Volkstuinders Verenigingen in Nederland	Utrecht		100
Stichting Volkshuisvestingsgroep Wooncompagnie	Schagen		116
Stichting Zienn	Leeuwarden		1.013
Deventer Ontwikkelingsmaatschappij Sportcomplexen	Deventer		495
Deventer Ontwikkelingsmaatschappij Sportcomplexen	Deventer		-460[1]
Stichting Zienn	Leeuwarden		1.029
Stichting Zienn	Leeuwarden		1.266
		43,89%	**116.818**
Zonne-energie			
YSS Projects I VOF	Den Bosch		1.064
Solar Access Energy Netherlands B.V.	Deventer		748
Solar Access Energy Netherlands B.V.	Deventer		121
Solar Access Energy Netherlands B.V.	Deventer		-28
Stichting Harmonisch Wonen	Lelystad		133
		0,77%	**2.038**

	Plaats van het project	*% van de portefeuille*	*Marktwaarde*
Overige groenprojecten			
Stichting Groenfonds	Hoevelaken		25.658
Eneco Holding N.V.	Rotterdam		10.566
Eneco Holding N.V.	Rotterdam		13.999
Stichting Groenfonds	Hoevelaken		8.039
Stichting Groenfonds	Hoevelaken		6.884
Grasland	Stompwijk		198
Empyro B.V.	Enschede		-1.040 [1]
Empyro B.V.	Enschede		1.147
		24,59%	**65.451**
Niet-groene portefeuille			
Bio-Energie Veendam niet-groen gedeelte	Veendam		935
Bevordering Windenergie Nederland B.V.	Zuid-Scharwoude		801
Biologisch akkerbouwbedrijf	Lelystad		803
Windpark A4 VOF	Alkmaar		557
Exploitatiemaatschappij Villa Flora B.V.	Venlo		234
Voorst Energie B.V.	Zwolle		292
Landbouwprojecten niet-groen gedeelte	Diverse locaties		284
ZON Energie LDC Zandvoort B.V.	Spanbroek		2
Vaanster XI B.V. Poort Halfweg	Bilthoven		149
Landbouwprojecten niet-groen gedeelte	Diverse locaties		15
Vaanster VII B.V.	Bilthoven		36
Stichting Texels Museum	De Koog		69
Lichtstad Energie C.V.	Eindhoven		59
Vaanster VII B.V.	Bilthoven		77
Landbouwprojecten niet-groen gedeelte	Diverse locaties		125
ZON Energie Sculpturen Breda B.V.	Spanbroek		13
Windmolens niet-groen gedeelte	Exmorra		5
Maasland Windenergie B.V.	Heerhugowaard		-2.219 [1]
New Water Tilburg	Bunnik		-3.376 [1]
Deventer Ontwikkelingsmaatschappij Sportcomplexen	Deventer		-733 [1]
Maasland Windenergie B.V.	Heerhugowaard		7.253
Maasland Windenergie B.V.	Heerhugowaard		677
Deventer Ontwikkelingsmaatschappij Sportcomplexen	Deventer		798
Windmolens niet-groen gedeelte	Diverse locaties		1
New Water Tilburg	Bunnik		3.410
Vaanster XI B.V. Poort Halfweg	Bilthoven		127
Vaanster VII B.V.	Bilthoven		67
		3,84%	**10.227**
Totaal beleggingen		**100%**	**266.166**

[1] De negatieve bedragen betreffen het nog niet opgenomen gedeelte van het bouwdepot.

Per 31 december 2014 was de modified duration (gemiddelde rentetypische looptijd) van de beleggingen (leningen) van het ASN Groenprojectenfonds 4,26 (ultimo 2013: 4,52). De gemiddelde couponrente op de leningen uit de portefeuille van het fonds bedroeg 2,34% (ultimo 2013: 2,38%). De gemiddelde waardering (reële waarde) van de beleggingen ten opzichte van de nominale waarde bedroeg per 31 december 2014 109,34% (ultimo 2013: 104,60%).

Aflossing van de leningen

Marktwaarde in duizenden euro's		*31-12-2014*	*31-12-2013*
36.914	Aflossing binnen één jaar	13,87%	15,16%
69.446	Aflossing tussen één en vijf jaar	26,09%	16,63%
147.846	Aflossing tussen vijf en tien jaar	55,55%	67,09%
11.960	Aflossing na tien jaar	4,49%	1,12%
266.166	**Totaal leningen**	**100,00%**	**100,00%**

Toelichting waardering financiële instrumenten tegen reële waarde conform RJ 290.916
Voor nagenoeg alle financiële instrumenten (€ 265.124) die zich in de portefeuille van ASN Groenprojectenfonds bevinden, wordt de reële waarde dagelijks afgeleid op basis van verdiscontering van de kasstromen door middel van observeerbare rentequotes die de markt actief afgeeft. Bij de bepaling van de reële waarde kan ACTIAM rekening houden met het mogelijke fiscale voordeel dat de particuliere belegger kan hebben door te beleggen in een Groene Instelling. Hierbij kan ACTIAM per lening een afslag op de rentecurve vaststellen.
Voor het resterende gedeelte van de portefeuille (€ 1.042) vindt waardering dagelijks plaats op basis van eigen modellen en aannames over de netto contante waarde van de verwachte kasstromen van de leningen.

(B) Vorderingen

Onder vorderingen zijn opgenomen:

In duizenden euro's	*31-12-2014*	*31-12-2013*
Te vorderen lossingen	3.777	2.573
Te vorderen rente	2.493	2.805
Totaal	**6.270**	**5.378**

De vorderingen hebben een looptijd korter dan één jaar.

(C) Overige activa

Liquide middelen
Als liquide middelen worden alle onmiddellijk opeisbare tegoeden bij banken aangemerkt. Conform het prospectus wordt minimaal een tiende deel van het vermogen zodanig belegd dat dit snel liquide kan worden gemaakt. Dat vindt onder andere plaats via een rekening ASN Sparen Zakelijk bij ASN Bank N.V. met een marktconforme rente. Samen met het saldo op de rekening-courant garandeert deze de vereiste liquiditeit. De rentevergoeding daalde in de verslagperiode van 1,5% tot 1,0%.

(D) Kortlopende schulden

Onder kortlopende schulden zijn opgenomen:

In duizenden euro's	*31-12-2014*	*31-12-2013*
Te betalen inzake verstrekte leningen	2.623	12.635
Te betalen fondskosten	291	282
Totaal	**2.914**	**12.917**

De schulden hebben een looptijd korter dan één jaar.

(E) Fondsvermogen

	01-01-2014 t/m 31-12-2014	*01-01-2013 t/m 31-12-2013*
Verloop aantal participaties		
Stand per 1 januari	12.796.270	12.786.414
Uitgegeven participaties	834.245	967.785
Ingekochte participaties	-871.712	-957.929
Stand ultimo periode	**12.758.803**	**12.796.270**
Gestort kapitaal *In duizenden euro's*		
Stand per 1 januari	329.914	329.860
Uitgegeven participaties	22.091	25.254
Ingekochte participaties	-22.877	-25.200
Stand ultimo periode	**329.128**	**329.914**
Overige reserves *In duizenden euro's*		
Stand per 1 januari	4.095	-7.295
Toevoeging uit/ onttrekking aan onverdeeld resultaat	-6.724	11.390
Stand ultimo periode	**-2.629**	**4.095**
Onverdeeld resultaat *In duizenden euro's*		
Stand per 1 januari	-1.813	16.854
Onttrekking aan/ toevoeging aan overige reserves	6.724	-11.390
Uitgekeerd dividend	-4.911	-5.464
Resultaat over de verslagperiode	16.374	-1.813
Stand ultimo periode	**16.374**	**-1.813**
Totaal fondsvermogen	**342.873**	**332.196**

Vijfjarenoverzicht

Totalen *In duizenden euro's*	*31-12-2014*	*31-12-2013*	*31-12-2012*	*31-12-2011*	*31-12-2010*
Intrinsieke waarde	342.873	332.196	339.419	309.240	353.186
Totaal resultaat	**16.374**	**-1.813**	**16.854**	**1.639**	**-1.173**
Aantal uitstaande participaties	12.758.803	12.796.270	12.786.414	12.072.630	13.656.741
Per participatie *In euro's*					
Intrinsieke waarde	26,87	25,96	26,55	25,61	25,86
Afgifteprijs	26,87	25,92	26,53	25,59	25,85
Dividend	0,40	0,45	0,50	0,40	0,50
Interest	0,47	0,47	0,49	0,60	0,60
Waardeveranderingen	1,02	-0,43	0,97	0,12	-0,50
Overige bedrijfsopbrengsten	0,08	0,10	0,12	0,09	0,08
Bedrijfslasten	0,29	0,28	0,26	0,68	0,26
Totaal resultaat*	**1,28**	**-0,14**	**1,32**	**0,14**	**-0,08**

* *Het totale resultaat per participatie is berekend op basis van het aantal participaties dat aan het eind van de verslagperiode uitstond.*

3.6 Toelichting op de winst-en-verliesrekening

(F) Opbrengsten uit beleggingen

In duizenden euro's	*01-01-2014 t/m 31-12-2014*	*01-01-2013 t/m 31-12-2013*
Rente leningen	5.150	4.938
Rente hypotheken	838	1.079
Totaal opbrengsten uit beleggingen	**5.988**	**6.008**

Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen

In duizenden euro's	*01-01-2014 t/m 31-12-2014*	*01-01-2013 t/m 31-12-2013*
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-603	-1.192

Overige bedrijfsopbrengsten

In duizenden euro's	*01-01-2014 t/m 31-12-2014*	*01-01-2013 t/m 31-12-2013*
Commissie verstrekte leningen	123	20
Rente rekening-courant	943	1.287
Totaal overige bedrijfsopbrengsten	**1.066**	**1.307**

(G) Bedrijfslasten

In duizenden euro's	*01-01-2014 t/m 31-12-2014*	*01-01-2013 t/m 31-12-2013*
Bedrijfslasten		
Fondskosten	3.294	3.228
Lopende kosten		
Totale lasten	3.294	3.228
Gemiddeld fondsvermogen over de verslagperiode	328.841	322.480
Lopendekostenfactor	**1,00%**	**1,00%**
Omloopfactor	**-7,24%**	**7,56%**

Fondskosten
ABB ontvangt uitsluitend een vaste vergoeding voor de kosten van het beheer van het fonds. Voor de participant zijn dit de fondskosten. De hoogte van deze vergoeding wordt uitgedrukt als percentage van het fondsvermogen op jaarbasis. Deze vergoeding bedraagt 1,00%. Deze vergoeding wordt per maand berekend op basis van eentwaalfde van het jaartarief over het totale fondsvermogen van het fonds aan het einde van iedere maand. Deze vergoeding wordt iedere maand achteraf in rekening gebracht en komt ten laste van het vermogen van het fonds. De fondskosten worden gebruikt om de kosten van het beheer van het fonds te betalen, inclusief de kosten van bewaring van de activa, de administratie, de vergoedingen aan de raad van toezicht, de toezichthouder, de accountant, het jaarverslag, de algemene vergadering, marketingkosten en de kosten van projectadvies.
Het percentage van de fondskosten die werkelijk in rekening zijn gebracht, namelijk 1%, wijkt niet af van de fondskosten zoals genoemd in het prospectus.

Lopendekostenfactor
De lopendekostenfactor (LKF) is gelijk aan de totale kosten die ten laste van het fonds komen ten opzichte van het gemiddelde fondsvermogen. Bij de LKF wordt het gemiddelde fondsvermogen bepaald op basis van de frequentie waarmee de intrinsieke waarde (*net asset value* ofwel NAV) wordt afgegeven. Alle NAV's die gedurende de verslagperiode worden afgegeven, worden opgeteld en gedeeld door het aantal afgegeven NAV's.

De lopende kosten van een beleggingsfonds omvatten alle kosten die in een verslagperiode ten laste van het fonds zijn gebracht, exclusief de kosten van beleggingstransacties en interestkosten. De lopende kosten worden uitgedrukt in procenten van het gemiddelde fondsvermogen van het betreffende fonds in de verslagperiode.

Omloopfactor
De omloopfactor van de activa geeft een indicatie van de omloopsnelheid van de portefeuille van het fonds. Dit biedt inzicht in de mate waarin er actief beheer plaatsvindt in de beleggingsportefeuille.

De omloopfactor wordt als volgt berekend:
[(Totaal 1 – Totaal 2) / X] * 100

Totaal 1: het totale bedrag aan effectentransacties (effectenaankopen + effectenverkopen)

Totaal 2: het totale bedrag aan transacties (uitgifte + inkopen) van deelnemingsrechten van de beleggingsinstelling

X: de gemiddelde intrinsieke waarde van de beleggingsinstelling

Het gemiddelde fondsvermogen wordt bepaald op basis van de frequentie waarmee de intrinsieke waarde of net asset value (NAV) wordt afgegeven. Alle NAV's die gedurende de verslagperiode worden afgegeven, worden opgeteld en gedeeld door het aantal afgegeven NAV's.

Transactiekosten
Transactiekosten zijn onderdeel van de gerealiseerde en niet-gerealiseerde waardeveranderingen. De transactiekosten zijn niet toegelicht, omdat de kosten onvoldoende identificeerbaar en kwalificeerbaar zijn.

Accountantskosten
De beheerder brengt fondskosten in rekening. De beheerder betaalt de accountantskosten uit deze fondskosten. De accountantskosten die aan de beheerder over geheel 2014 in rekening zijn gebracht, bedragen € 19.500 (2013: € 19.000) exclusief btw.

Werknemers
Het ASN Groenprojectenfonds heeft geen werknemers in dienst.

Beloning raad van toezicht
De leden van de raad van toezicht ontvangen voor hun werkzaamheden voor het ASN Groenprojectenfonds ieder een jaarlijkse vergoeding van € 3.000, de voorzitter en vicevoorzitter € 4.500. Deze bedragen zijn inclusief onkostenvergoeding en exclusief btw. Het fonds betaalt deze kosten niet; ABB betaalt deze uit de fondskosten die ABB van het fonds ontvangt. In 2014 kwam de raad in totaal vier keer bijeen.

3.7 Beloningsbeleid van de AIF-beheerder

In deze paragraaf is een beknopte beschrijving van het beloningsbeleid van ACTIAM opgenomen. Daarnaast wordt toegelicht hoe dit beleid in de praktijk wordt geïmplementeerd.

ACTIAM voert een zorgvuldig, beheerst en duurzaam beloningsbeleid, in lijn met de door ACTIAM gehanteerde strategie, risicobereidheid doelstellingen en waarden. Daarbij wordt tevens rekening gehouden met wet- en regelgeving die van toepassing is, en met maatschappelijke ontwikkelingen. Uitgangspunt bij het geformuleerde beloningsbeleid is dat het niet aanmoedigt tot het nemen van meer risico's dan verantwoord is in het kader van het optimaal behartigen van belangen van klanten en/ of beleggers in door ACTIAM beheerde fondsen.

De kaders voor het beloningsbeleid zijn vastgelegd door SNS REAAL N.V. (SNS REAAL) Dit beleid is van toepassing op alle bedrijfsonderdelen en medewerkers SNS REAAL. Het beloningsbeleid is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke vereisten.

Het beloningsbeleid wordt voor de relevante medewerkers jaarlijks geëvalueerd, waarbij een risicoanalyse op het bestaande beloningsbeleid wordt uitgevoerd. Met de bevindingen van de evaluatie wordt rekening gehouden wanneer het beloningsbeleid jaarlijks opnieuw wordt vastgesteld. De vaststelling en uitvoering van het beloningsbeleid en de controle op dit beleid vindt plaats op het niveau van SNS REAAL door middel van een daartoe opgesteld Governance Raamwerk, op basis van een duidelijke verdeling van taken en verantwoordelijkheden. Apart hiervan participeert ACTIAM jaarlijks in het marktonderzoek van Hay Group. In dit onderzoek wordt het beloningsbeleid van vergelijkbare vermogensbeheerorganisaties onderzocht. ACTIAM gebruikt de uitkomsten van het onderzoek om een beeld te verkrijgen van de marktconformiteit van het gehanteerde beloningsbeleid en om het beloningsbeleid te toetsen op best practices uit de markt.

Beloningselementen
De beloning van de medewerkers van ACTIAM bestaat uit de volgende elementen: het vaste jaarinkomen, variabele beloning, een pensioenregeling en andere secundaire arbeidsvoorwaarden.

Variabele beloning

Voor de variabele beloning geldt dat voorafgaand aan de prestatieperiode heldere en meetbare kritische prestatie-indicatoren (KPI's) worden opgesteld. Het behalen van deze KPI's is een voorwaarde voor toekenning van de al dan niet uitgestelde variabele beloning. Bij de vaststelling van de KPI's voor de variabele beloning worden, indien relevant en mogelijk, de volgende stakeholders van ACTIAM in aanmerking genomen:

- klanten en/ of beleggers in door ACTIAM beheerde fondsen;
- medewerkers;
- REAAL N.V. en haar aandeelhouder(s);
- de maatschappij.

De variabele beloning wordt uitgekeerd op basis van vaststelling van de gerealiseerde KPI's. Daarbij worden de resultaten en de onderbouwing centraal vastgelegd. Als de variabele beloning is uitgekeerd op basis van onjuiste informatie over het bereiken van de doelen die aan de variabele beloning ten grondslag liggen, of over de omstan¬digheden waarvan de variabele beloning afhankelijk was gesteld, dan kan de variabele beloning geheel of deels worden teruggevorderd, ook nadat deze onvoorwaardelijk is toegekend en uitgekeerd. Het terugvorderen van variabele beloning wordt ook wel claw back genoemd.

Identified staff

Voor wat betreft de variabele beloning is een afwijkende regeling van toepassing voor identified staff. Hieronder vallen medewerkers die het risicoprofiel van REAAL, ACTIAM of de fondsen die ACTIAM beheert materieel beïnvloeden. De variabele beloning voor identified staff wordt deels in contanten en deels in (equivalenten van) aandelen betaald. Deze variabele beloning wordt deels direct betaald en deels uitgesteld betaald. Het uitgestelde deel van de variabele beloning wordt pas uitgekeerd na uitvoering van een risicoanalyse. In deze risicoanalyse wordt bepaald of eventuele handelingen van identified staff die zich in de uitstelperiode voordoen, een nieuw beeld werpen op de handelingen in de beoordelingsperiode. Aan de hand hiervan wordt bepaald of de variabele beloning onvoorwaardelijk wordt toegekend of neerwaarts aangepast moet worden. ACTIAM kwalificeert per 22 juli 2014 als Alternative Investment Fund Manager (AIFM). In dit verband zijn 30 medewerkers als Identified Staff bij ACTIAM geïdentificeerd. Conform het beloningsbeleid worden zij vanaf 1 januari 2015 conform AIFMD beloond.

Beloning in de verslagperiode

Over 2014 betaalde ACTIAM in totaal € 14,3 miljoen aan beloning aan haar medewerkers. Hiervan was € 13,0 miljoen vaste beloning en € 1,3 miljoen variabele beloning. In de verslagperiode had ACTIAM gemiddeld 124 medewerkers in dienst.

	AANTAL BEGUNSTIGDEN IN 2014 [1]	*VASTE BELONING IN 2014* [2]	*VARIABELE BELONING IN 2014*
Directie	5	1.405.492	0
Identified Staff	30	3.627.031	475.432
Medewerkers	111	7.949.624	832.798

[1] *Door in- en uitstroom van medewerkers is het aantal begunstigden hoger dan het gemiddeld aantal medewerkers*
[2] *Inclusief sociale premies*

Geen carried interest

De beheerder deelt niet in het beleggingsresultaat als vergoeding voor het beheer van de beleggingsinstellingen waarover verslag wordt gedaan. Dit betekent dat er geen carried interest van toepassing is.

3.8 Beloning van ABB

De directie van ASN Beleggingsfondsen N.V. wordt gevormd door ABB. Werkzaamheden van ABB worden uitgevoerd door werknemers van ASN Bank N.V., ABB heeft zelf geen medewerkers in dienst. De medewerkers van ASN Bank N.V. die werkzaamheden voor ABB verrichten zijn werkzaam binnen de afdelingen Directie ASN Bank, Beleggen, Duurzaamheidsbeleid & Onderzoek, Marketing & Communicatie en Controlling & Compliance. In de verslagperiode betaalde ASN Bank N.V. in totaal € 4,3 miljoen aan beloning aan de medewerkers die in 2014 werkzaam zijn geweest op deze afdelingen, gemiddeld waren er op deze afdelingen 51 medewerkers in dienst. Hiervan was € 4,3 miljoen vaste beloning en € 0,1 miljoen variabele beloning. De vaste beloning van de bestaat uit twaalf maandsalarissen, vakantiegeld, een dertiende maand, een bijdrage in de premie voor de ziektekostenverzekering en de werkgeversbijdrage aan pensioenen.

	Aantal begunstigden in 2014	*Vaste beloning in 2014*	*Variabele beloning in 2014*
Directie	4	698.007	10.230
Medewerkers	50	3.614.828	80.252

4 Overige gegevens

Transacties gelieerde partijen

Als beheerder van het ASN Groenprojectenfonds treedt ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V. (ABB) op. Alle aandelen van ABB zijn in handen van ASN Bank N.V. Alle onderdelen die deel uitmaken van de groep van SNS REAAL N.V., waaronder ASN Bank N.V., SNS Bank N.V., ABB en Stichting ASN Beleggingsfondsen, worden aangemerkt als gelieerde partijen met betrekking tot het ASN Groenprojectenfonds. Op grond hiervan dient ABB de in het Besluit gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft genoemde transacties te vermelden. Transacties worden altijd tegen marktconforme voorwaarden uitgevoerd. De enige transactie die in de verslagperiode heeft plaatsgevonden, is de betaling van de fondskosten aan de beheerder, ABB, ten bedrage van € 3,294 miljoen.

Uitbesteding werkzaamheden

Voor haar werkzaamheden als AIF-beheerder van het ASN Groenprojectenfonds maakt ACTIAM gebruik van diensten van derden. De uitgangspunten van de samenwerking met de dienstverlenende instellingen zijn schriftelijk vastgelegd in overeenkomsten. In deze overeenkomsten zijn onder meer bepalingen opgenomen die waarborgen dat ACTIAM voldoet aan de eisen die voortvloeien uit de Wft. Voorts zijn in de overeenkomsten bepalingen opgenomen over prestatienormen, onderlinge informatieverschaffing, de (formele) opzegtermijn en de vergoeding. De vergoedingen voor de uitbestede werkzaamheden komen volledig ten laste van ACTIAM, dat op zijn beurt vergoed wordt door ABB. ABB stelt het beleggingsbeleid vast op basis waarvan het AIF-beheer van het ASN Groenprojectenfonds door ACTIAM plaatsvindt. Hieronder volgt een overzicht van de werkzaamheden waarvoor ACTIAM opdracht aan derden heeft gegeven:

Werkzaamheden	*Partij*
Uitvoering van het projectadvies	ASN Bank, afdeling Duurzame Financieringen
Voeren van de participantenadministratie	Stichting SNS Beleggersgiro

Bestuurdersbelangen

Geen van de leden van de directie van ABB en van de directie van ACTIAM en van de raad van toezicht heeft een persoonlijk belang in een belegging die wordt aangehouden door het ASN Groenprojectenfonds of een belang in het ASN Groenprojectenfonds.

Gebeurtenissen na balansdatum

Voorgenomen verkoop REAAL N.V.

SNS REAAL heeft op 16 februari 2015 bekend gemaakt dat een overeenkomst is getekend met Anbang Group Holdings Co., Ltd., een vooraanstaande Chinese verzekeringsmaatschappij, voor de verkoop van REAAL N.V.
ACTIAM is een dochter van REAAL N.V. De definitieve verkoop is afhankelijk van de gebruikelijke goedkeuring van de toezichthouders.

Empyro B.V. Wierden

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de algemene vergadering van participanten van ASN Groenprojectenfonds

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening over 2014 van ASN Groenprojectenfonds te Den Haag gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2014 en de winst-en-verliesrekening over 2014 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheden van de beheerder

De beheerder van het fonds is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het verslag van de beheerder, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW) en met de Wet op het financieel toezicht. De beheerder is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.
Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.
Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de fonds. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door De beheerder van het fonds gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.
Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van ASN Groenprojectenfonds per 31 december 2014 en van het resultaat over 2014 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW en met de Wet op het financieel toezicht.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e en f BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het verslag van de beheerder, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is opgesteld, en of de in artikel 2:392 lid 1 onder b tot en met h BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het verslag van de beheerder, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Utrecht, 31 maart 2015
KPMG Accountants N.V.
G.J. Hoeve RA

Windmolenpark Alphen aan de Rijn

Bijlagen

Bijlage 1 Structuur en overige informatie

Hieronder ziet u een samenvatting van de informatie die elders in het jaarverslag of in het prospectus is vermeld. Voor de volledige omschrijving van deze informatie verwijzen wij u naar desbetreffende passages van het prospectus.

Juridische structuur

Het ASN Groenprojectenfonds is een open-end beleggingsinstelling ingericht als een open fonds voor gemene rekening. Het feit dat het gaat om een open-end beleggingsinstelling, betekent dat het ASN Groenprojectenfonds in beginsel steeds bereid is – bijzondere omstandigheden voorbehouden en zulks ter uitsluitende beoordeling van de beheerder nieuwe participaties uit te geven respectievelijk participaties in te kopen tegen de dagelijks vastgestelde afgifteprijs.

Fiscale status

Vennootschapsbelasting

Het ASN Groenprojectenfonds heeft de status van fiscale beleggingsinstelling zoals bedoeld in artikel 28 van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969, zoals nader is uitgewerkt in het Besluit beleggingsinstellingen. Dit houdt in dat het ASN Groenprojectenfonds geen (0%) vennootschapsbelasting verschuldigd is als het voldoet aan de voorwaarden die in de wet en het Besluit beleggingsinstellingen worden genoemd. Een van die voorwaarden is dat het fonds de winst die voor uitdeling beschikbaar is, binnen acht maanden na afloop van het boekjaar aan de participatiehouders uitkeert (de doorstootverplichting).

Dividendbelasting

Het ASN Groenprojectenfonds is als fiscaal erkende groene beleggingsinstelling vrijgesteld van inhouding van dividendbelasting op dividenduitkeringen aan zijn participanten. Een belegging in het ASN Groenprojectenfonds kwalificeert zich als een groene belegging. Voor beleggers in dit fonds geldt in box 3 een vrijstelling van 1,2% over maximaal € 56.420 (2014). Voor beleggers die het hele kalenderjaar fiscaal partners zijn, geldt een gezamenlijke vrijstelling van € 112.840 (2014). Daarnaast geldt een extra heffingskorting op de inkomstenbelasting die de belegger mogelijk is verschuldigd. Deze korting bedraagt 0,7% van de waarde van de belegging die op 1 januari 2014 in box 3 is vrijgesteld. Het fiscale voordeel kan dus oplopen tot (1,2% + 0,7%) = 1,9% van de waarde in het fonds.

De persoonlijke situatie, wijzigingen in de belastingregels van de lidstaat van herkomst en/of de lidstaat van ontvangst, en de uitleg van deze regels kunnen een positieve of negatieve invloed hebben op de persoonlijke fiscale positie van de belegger. Daarom verdient het aanbeveling hierover een fiscaal adviseur te raadplegen.

	2014
Heffingskorting	0,7%
Vrijstelling vermogens-rendementsheffing box 3	1,2%
Totaal fiscaal voordeel maximaal*	**1,9%**

* *Afhankelijk van de financiële situatie van de belegger; dit voordeel kan in de toekomst wijzigen.*

Kosten bij toe- en uittreden

Opslagen

De beheerder brengt participanten bij aan- en verkooptransacties geen opslagen in rekening.

Totalekostenvergoeding

De beheerder ontvangt jaarlijks een vergoeding van 1,0% van het fonds voor het beheer. Deze vergoeding wordt berekend over het totale fondsvermogen aan het eind van iedere maand. Uit deze vergoeding worden alle kosten vergoed die de beheerder voor het fonds maakt. U vindt deze last in de vorm van één bedrag in de jaarcijfers. Als naar het oordeel van de beheerder ontwikkelingen het nodig maken dit percentage te verhogen, wordt dit één maand van tevoren in advertenties bekendgemaakt, conform de daaraan gestelde voorwaarden.

Toezicht

Het ASN Groenprojectenfonds valt onder wettelijk toezicht van de Stichting Autoriteit Financiële Markten. Voor de aanbieding van deelnemersrechten in beleggingsinstellingen vereist de Wet op het financieel toezicht dat de beheerder van die beleggingsinstellingen beschikt over een vergunning voor het beheren van beleggingsinstellingen. Voor het beheer van het ASN Groenprojectenfonds beschikt ACTIAM N.V. over de vereiste vergunning als bedoeld in de Wet op het financieel toezicht.

Verslaglegging

Jaarlijks binnen vier maanden na afloop van elk boekjaar wordt een jaarverslag opgemaakt. Binnen negen weken na afloop van de eerste zes maanden van elk boekjaar wordt een halfjaarverslag opgemaakt. U kunt exemplaren van het jaarverslag en het halfjaarverslag kosteloos verkrijgen bij ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V. Wilt u een gedrukte versie ontvangen, dan

belt u de ASN Klantenservice 0800 - 03 80 (gratis), van maandag tot en met vrijdag tussen 8.00 en 17.30 uur. U kunt de jaarverslagen ook downloaden van de website www.asnbank.nl/beleggen > Over de beheerder.

Bijlage 2 Regeling groenprojecten 2010

Regeling van de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer en de Minister van Financiën van 15 maart 2010, nr. VROM/DGM/K&L 2010006954 houdende regels inzake de aanwijzing van en verklaring voor in Nederland gelegen projecten welke in het belang zijn van de bescherming van het milieu, waaronder natuur en bos (Regeling groenprojecten 2010)

De Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer en de Minister van Financiën, na overleg met de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en na overleg met de Minister van Verkeer en Waterstaat;

Gelet op artikel 5.14, derde lid, onderdeel a, en zevende lid, van de Wet inkomstenbelasting 2001;

Besluiten:

Artikel 1

In deze regeling wordt verstaan onder:

a. *accountantsverklaring*: verklaring, afgegeven door een registeraccountant of een accountant-administratieconsulent;
b. *bedrijventerrein*: ruimtelijk aaneengesloten of functioneel verbonden terrein dat bestemd en geschikt is voor gebruik door vestigingen ten behoeve van handel, nijverheid, commerciële dienstverlening en industrie, daaronder niet begrepen een terrein in overwegende mate bestemd voor kantoren, detailhandel of horeca;
c. *bestaand project*:
   1°. project als bedoeld in artikel 2, onderdeel a, onder 1°, 2°, 3°,4°, 8° en 9°, b, c, d, e, f, g, h onder 7°, i, j, en k, waarvoor ten minste zes maanden voor de dag waarop de aanvraag tot afgifte van een verklaring wordt ingediend een aanvang met de uitvoering van de werkzaamheden is gemaakt;
   2°. project als bedoeld in artikel 2, onderdeel h, onder 1°, 2°, 5° en 6°, waarvoor op de dag van indiening van een aanvraag tot afgifte van een verklaring een aanvang met de uitvoering van de werkzaamheden is gemaakt;
   3°. project als bedoeld in artikel 2, onderdeel a, onder 5°, 6° en 7°, dat ten minste zes maanden voor de dag waarop de aanvraag tot afgifte van een verklaring wordt ingediend, reeds voldeed aan een van de projectomschrijvingen in het betreffende onderdeel;
   4°. projecten als bedoeld in artikel 2, onderdeel h, onder 3° en 4°, waarvoor meer dan acht maanden voor de dag waarop de aanvraag tot afgifte van een verklaring wordt ingediend, de hypotheekakte werd gepasseerd dan wel de leenovereenkomst werd gesloten;
d. *Bouwbesluit*: Bouwbesluit 2003;
e. *bruto vloeroppervlak*: oppervlakte conform NEN 2580 gemeten op vloerniveau langs de buitenomtrek van opgaande scheidingsconstructies die de desbetreffende ruimte of groep van ruimten omsluiten;
f. *duurzaam geproduceerd hout*: hout waarvoor een door het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu erkend certificaat is afgegeven waaruit blijkt dat het voldoet aan de Nederlandse eisen en waarvan het gebruik is aangetoond door middel van certificaten en afleverbewijzen of facturen;
g. *duurzame melkveehouderij*: het bedrijfsmatig houden van melkkoeien op een duurzame wijze met een integraal duurzaam veehouderijsysteem dat in uitvoering overeenstemt met een Duurzame melkveestal die op grond van artikel 3.31 of artikel 3.42a, tweede lid van de Wet inkomstenbelasting 2001 door de Minister is aangewezen als bedrijfsmiddel dat in het belang is van het Nederlandse milieu;
h. *eigenaar-bewoner*: natuurlijk persoon die een woning als bedoeld in onderdeel z in eigendom heeft dan wel verkrijgt en daarin zijn hoofdverblijf heeft of zal hebben, dan wel de erfpachter, vruchtgebruiker of gerechtigde tot een appartementsrecht als bedoeld in artikel 106 van Boek 5 van het Burgerlijk Wetboek, voor zover deze rechten betrekking hebben op een woning zoals hiervoor bedoeld;
i. *Energie-index*: maat voor de energieprestatie van bestaande woningen aan de hand van een berekeningsmethode die voldoet aan de BRL 9501 zoals vastgesteld op 6 december 2006;
j. *energieklasse*: gestandaardiseerde omzetting van de Energie-index in een als onderdeel van het energieprestatiecertificaat opgenomen energieklasse;
k. *energielabel*: gestandaardiseerde omzetting van de energieklasse in een label met de waardes A tot en met G;
l. *Energieprestatiecoëfficiënt*: coëfficiënt die de energieprestatie van een nieuwbouwwoning of -utiliteitsgebouw aangeeft aan de hand van een genormeerde berekening;
m. *energieprestatiecertificaat*: een op een gebouw toegesneden certificaat dat niet ouder is dan tien jaar waarin het resultaat is vermeld van de berekening van de hoeveelheid energie die nodig wordt geacht voor de verschillende behoeften die verband houden

met een gestandaardiseerd gebruik van dat gebouw, waaronder verwarming, warmwatervoorziening, koeling, ventilatie en verlichting, waarin referentiewaarden zijn vermeld waarmee de energieprestatie van het gebouw kan worden vergeleken en beoordeeld, en dat vergezeld gaat van aanbevelingen voor kosteneffectieve verbetering van de energieprestatie;

n. *gemeenschappelijk visserijbeleid*: het geheel van Europese regels voor de visserij en de aquacultuur;

o. *Groen Label Kas*: tuinbouwkas als teeltruimte die wordt gebruikt voor het bedrijfsmatig telen van tuinbouwgewassen met een lagere milieubelasting, en die in technische uitvoering overeenstemt met een Groen Label Kas die op grond van artikel 3.31 of artikel 3.42a lid 2 van de Wet inkomstenbelasting 2001 door de Minister is aangewezen als bedrijfsmiddel dat in het belang is van het Nederlandse milieu;

p. *labelstap*: verandering van de Energie-index van een gebouw, waardoor het gebouw in een andere energieklasse valt en zodoende een ander energielabel krijgt;

q. *landbouwgrondstoffen*: producten van de bodem, van de veefokkerij en van de visserij, met uitzondering van producten die een eerste be- of verwerking hebben ondergaan;

r. *natuur- en milieueducatie*: het organiseren van leersituaties om inzicht in en betrokkenheid bij het milieu en ecologische verbanden en processen te vergroten, en waarbij aandacht wordt geschonken aan mogelijkheden om de opgedane kennis in het dagelijkse leven toe te passen;

s. *project*: in Nederland gelegen technisch, functioneel en in de tijd samenhangend geheel van activa en werkzaamheden;

t. *projectbeheerder*: degene voor wiens rekening en risico het project wordt ontwikkeld en in stand wordt gehouden;

u. *projectvermogen*: vermogen dat nodig is voor de financiering van vaste activa en de werkzaamheden om de vaste activa te plaatsen, voor zover noodzakelijk voor en uitsluitend dienstbaar aan de totstandbrenging van een project;

v. *projectvermogen eigen woning*: projectvermogen als bedoeld in artikel 6, lid 9 en lid 11 voor projecten als bedoeld in artikel 2, onderdeel h, onder 1° en 3° voor zover uitgevoerd door een eigenaar-bewoner;

w. *utiliteitsgebouw*: gebouw waarvoor in het Bouwbesluit een energieprestatie-eis is vastgelegd, met uitzondering van woningen;

x. *verbeterproject*: project gericht op een wezenlijke verandering van een bestaand project, waardoor dit naar inrichting, aard of omvang een wijziging ondergaat welke het aanmerkelijk waardevoller maakt voor het milieu, waaronder natuur en bos;

y. *verklaring*: schriftelijk besluit van de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer als bedoeld in artikel 5.14, derde lid, onderdeel a, van de Wet inkomstenbelasting 2001, waarin wordt verklaard dat een project in het belang is van de bescherming van het milieu, waaronder natuur en bos;

z. *woning*: gebouw, bedoeld voor bewoning, dat voortdurend als hoofdverblijf ter beschikking zal staan aan een of meer natuurlijke personen en per wooneenheid ten minste is voorzien van een eigen toegang, een eigen toilet, een eigen bad- of douchevoorziening, alsmede van een energieaansluiting, bedoeld voor een kooktoestel om een maaltijd te kunnen bereiden.

Artikel 2

De Minister van Volkshuisvesting Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer kan, in overeenstemming met de Minister van Financiën en na overleg met de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en de Minister van Verkeer en Waterstaat, een verklaring afgeven voor:

a. projecten in de categorie natuur, die zijn gericht op:
   1°. de ontwikkeling en instandhouding van bos, met uitzondering van vruchtbomen, windsingels, wegbeplantingen, bomen die bestemd zijn om te dienen als kerstbomen en kweekgoed of voor de opwekking van energie en commercieel gebruik van bos. De projecten bestaan uit aaneengesloten gebieden met een oppervlakte van ten minste vijf hectare;
   2°. de ontwikkeling van additioneel stedelijk groen, mits er een toename is van het oppervlak aan groen en dat groen ten minste gedeeltelijk een opgaand karakter heeft. Het betreft de aanleg van stedelijk groen gelegen binnen de bebouwde kom of binnen een zone van 500 meter om de bebouwde kom. Indien het project wegbeplantingen betreft, kan dit alleen nieuw te realiseren wegbeplanting zijn bij bestaande wegen. Tevens mag de aanleg van openbaar groen niet het uitvoeren van achterstallig onderhoud betreffen;
   3°. de ontwikkeling en instandhouding van natuur- en landschappelijke waarden in gebieden die als Natura 2000-gebied, Beschermd Natuurmonument of Wetland zijn aangewezen op grond van de Natuurbeschermingswet 1998, of in Nationale Parken of gebieden die onderdeel zijn van de Nationale of Provinciale Ecologische Hoofdstructuur inclusief robuuste ecologische verbindingszones;
   4°. de ontwikkeling en instandhouding van natuur- en natuurlijke gebiedseigen landschappelijke en cultuurhistorische waarden binnen de begrenzing van de Nationale Landschappen, zoals uitgewerkt

in de Nota Ruimte (Kamerstukken II 2003-2004, 29 435, nrs.1-2), met uitzondering van opstallen;

5°. de ontwikkeling en instandhouding van nieuwe natuur- en landschappelijke waarden van opengestelde landgoederen als bedoeld in artikel 7, eerste lid, van de Natuurschoonwet 1928, met uitzondering van opstallen;

6°. de ontwikkeling en instandhouding van nieuwe natuur- en landschappelijke waarden en in aanmerking zijn gekomen voor subsidie op grond van de Provinciale Subsidieregeling natuurbeheer, en in geval van projecten met bos en houtopstanden bestaan uit aaneengesloten gebieden met een oppervlakte van ten minste vijf hectare;

7°. de ontwikkeling en instandhouding van nieuwe natuur en landschappelijke waarden en in aanmerking zijn gekomen voor subsidie op grond van de Provinciale Subsidieregeling agrarisch natuurbeheer of hoofdstuk 4 dan wel afdeling 5.1.3 van de provinciale Subsidieverordening Natuur en Landschapsbeheer, en in geval van projecten met bos en houtopstanden bestaan uit aaneengesloten gebieden met een oppervlakte van ten minste vijf hectare;

8°. het bevorderen en in stand houden van biodiversiteit door de aanleg van:

a. visgeleidingssystemen voor het opheffen van kunstmatige barrières;

b. landdiergeleidingssystemen voor het opheffen van kunstmatige barrières;

c. vogelwaarschuwingssystemen of alarmeringsystemen ter voorkoming dat vogels zich doodvliegen tegen niet natuurlijke obstakels;

9°. natuur- en milieueducatie gericht op inheemse natuur, mits educatie een primair en aantoonbaar doel is van de projecten en deze educatie geen onderdeel uitmaakt van het reguliere onderwijs curriculum.

b. projecten in de categorie biologische landbouw, die zijn gericht op:

1°. het produceren of door kleine en middelgrote ondernemingen in de zin van Bijlage 1 Verordening (EG) Nr. 800/2008 van de Commissie van 6 augustus 2008 waarbij bepaalde categorieën steun op grond van de artikelen 87 en 88 van het Verdrag met de gemeenschappelijke markt verenigbaar worden verklaard (Pb L 214) verwerken van biologische plantaardige landbouwproducten overeenkomstig het Landbouwkwaliteitsbesluit 2007;

2°. het produceren of door kleine en middelgrote ondernemingen in de zin van Bijlage 1 Verordening (EG) Nr. 800/2008 van de Commissie van 6 augustus 2008 waarbij bepaalde categorieën steun op grond van de artikelen 87 en 88 van het Verdrag met de gemeenschappelijke markt verenigbaar worden verklaard (Pb L 214) verwerken van biologische dierlijke landbouwproducten overeenkomstig het Landbouwkwaliteitsbesluit 2007.

c. projecten in de categorie landbouw, die zijn gericht op:

1°. het bedrijfsmatig telen van gewassen in een Groen label kas, die voldoet aan de volgende basiseisen:

– er zijn geen voorzieningen aanwezig voor het wegkoelen van opgewekte warmte, en

– ten minste 10% van het totale energiegebruik van de kas bestaat uit zelf opgewekte/gewonnen duurzame energie als omschreven in categorie f.2°, f.3°, f.4°, f.5°, f.6° en g.1°, of

– ten minste 50% minder energie gebruikt wordt dan in een referentiekas. Indien een kas wordt gerealiseerd in een landbouwontwikkelingsgebied glastuinbouw of in een greenport krijgt deze 10 punten als keuzemaatregel binnen het vigerende Certificatiesysteem Groen Label Kas;

2°. a. het door kleine, middelgrote en microondernemingen in de zin van Aanbeveling 2003/361/EG van de Commissie van 6 mei 2003 betreffende de definitie van kleine, middelgrote en micro-ondernemingen (PbEU L 124) volgens de beginselen van het gemeenschappelijk visserijbeleid diervriendelijk kweken van zeevis of zoetwatervis, bestemd voor menselijke consumptie, in een nagenoeg gesloten waterrecirculatiesysteem met een verversing van ten hoogste 0,5 kubieke meter water per kilogram verstrekt voer per dag, waarbij de juveniele vis verkregen wordt van gekweekte oudervissen en waarbij het verstrekte voer duurzaam gekweekt wordt of geheel van plantaardige oorsprong is of afkomstig is van reststromen uit de levensmiddelenindustrie, of

b. het door kleine, middelgrote en microondernemingen in de zin van Aanbeveling 2003/361/EG van de Commissie van 6 mei 2003 betreffende de definitie van kleine, middelgrote en micro-ondernemingen (PbEU L 124) volgens de beginselen van het gemeenschappelijk visserijbeleid diervriendelijk broeden en opkweken en/of diervriendelijk kweken van gebiedseigen schaal- en schelpdieren uit gekweekte ouderdieren en/of gekweekte juveniele dieren, bestemd voor menselijke consumptie, in een nagenoeg gesloten waterrecirculatiesysteem met een maximum verversingsgraad van 0,5% van het dagelijks debiet, waarbij het verstrekte voer duurzaam gekweekt wordt;

3°. duurzame melkveehouderij overeenkomstig de eisen van het certificatiesysteem van de vigerende Maatlat Duurzame Veehouderij en Aquacultuur, onderdeel MDV – melkveestallen, certificaat A.

d. projecten in de categorie duurzame grondstoffen, die zijn gericht op de industriële verwerking van landbouwgrondstoffen, of reststoffen van natuurbeheer tot producten die niet geschikt zijn voor menselijke of dierlijke consumptie, met uitzondering van de verwerking van genoemde stoffen tot energie of energiedragers. Voorwaarde daarbij is dat die producten in Nederland nog niet gangbaar zijn en dat deze leiden tot een vermindering van de aantasting van het milieu.

e. projecten in de categorie terugwinning en hergebruik, die zijn gericht op:

1°. vermindering van milieudruk en op vermindering van de inzet van primaire grondstoffen voor producten door:

a. nog niet gangbare processen voor terugwinning van materialen of producten of grondstoffen (anders dan energie of energiedragers), uit stromen waarvoor een laagwaardigere verwerking gangbaar is, waardoor de inzet van primaire grondstoffen beperkt kan worden;

b. processen gericht op de verwerking van baggerspecie, die gestort zou mogen worden, tot grondstoffen waardoor de inzet van primaire grondstoffen beperkt kan worden;

2°. een inrichting voor het detoxificeren van te ontmantelen schepen en het ontmantelen van schepen, met een aantoonbaar en gegarandeerd sociaal en milieuverantwoord proces in een gesloten systeem. In dit systeem treden geen emissies naar bodem, lucht en water op en worden afvalstoffen gedetoxificeerd en op een gecontroleerde wijze beheerd. Tevens wordt bescherming van medewerkers gerealiseerd en zal hergebruik van de materialen plaatsvinden;

3°. a. het in ondergrondse lagen opslaan van koolstofdioxide, afkomstig van verbrandingsinstallaties voor het opwekken van energie of afkomstig van industriële processen;

b. het realiseren van infrastructuur voor ondergronds transport, ten behoeve van aanwending in kassen of in andere inrichtingen, van koolstofdioxide afkomstig van verbrandingsinstallaties met een minimaal vermogen van 20 MW voor het opwekken van energie of afkomstig van industriële processen en bestaande uit investeringen voor het afvangen, het voorbehandelen en transport van deze gassen.

f. projecten in de categorie duurzame energie, die zijn gericht op:

1°. a. het realiseren van een biogasopwaardeerinstallatie, bestemd voor het produceren van gas van aardgasnetkwaliteit, waarbij uitsluitend uit biomassa of uit mest verkregen gassen als energie-input mogen dienen;

b. het realiseren van een biobrandstofproductie-installatie, bestemd voor het produceren van vloeibare of gasvormige duurzame brandstoffen uit houtachtige of celluloseachtige verbindingen in biomassa door hoge druk of hoge temperatuur thermische ontleding of Fischer-Tropsch proces (of een vergelijkbaar proces) of cellulose fermentatie, met uitzondering van mesofiele en thermofiele mestvergisting;

2°. het opwekken van elektrische energie door middel van een windturbine die is gecertificeerd volgens de Europese veiligheidsnormen 'IEC 61400-1, Ed. 3' en 'IEC WT01', voorzover deze normen daarop van toepassing zijn;

3°. het opwekken van elektrische energie met behulp van fotovoltaïsche cellen;

4°. het gebruik van thermische zonne-energie door middel van zonnecollectoren, eventueel in combinatie met een van de volgende warmtepompen:

a. een warmtepomp met voor water/water-systemen een coëfficiënt of performance van ten minste 4,0, bij een conditie van W10/W45 bepaald conform NEN-EN 14511, of

b. een warmtepomp met voor brine/water-systemen een coëfficiënt of performance van ten minste 3,2, bij een conditie van B0/W45 bepaald conform NEN-EN 14511;

5°. het winnen van aardwarmte;

6°. het opwekken van elektrische energie uit water of waterkracht, mits voorzien van maatregelen ter bescherming van de biodiversiteit, en uitgezonderd het opwekken van energie met behulp van stoomturbines.

g. projecten in de categorie energiebesparing, die zijn gericht op:

1°. het met behulp van warmtepompen en een gesloten bodemwarmtewisselaar of aquifer opwaarderen van laagwaardige warmte naar hoogwaardige warmte op een zodanige wijze dat de hoogwaardige warmte nuttig wordt aangewend, door middel van:

a. een warmtepomp met voor water/water systemen een coëfficiënt of performance van ten minste 4,0, bij een conditie van W10/W45 bepaald conform NEN-EN 14511, of

b. een warmtepomp met voor brine/water systemen een coëfficiënt of performance van ten minste 3,2, bij een conditie van B0/W45 bepaald conform NEN-EN 14511;

2.° a. het aanleggen van energiearme buitenverlichting bestemd voor het verlichten van openbare wegen, openbare pleinen, openbare gebouwen, bruggen, openbare parken, parkeerterreinen of verharde bedrijfsterreinen, exclusief het verlichten van tuinen, planten en sportaccommodaties, en bestaande uit masten, ledlampen en specifiek voor die lampen geschikte armaturen, eventuele elektronische voorschakelapparaten en bijbehorende verlichtingsmanagementsystemen;

b. het aanleggen van energiearme buitenverlichting bestemd voor het verlichten van openbare wegen, openbare pleinen, openbare gebouwen, bruggen, openbare parken, parkeerterreinen of verharde bedrijfsterreinen, exclusief het verlichten van tuinen, planten en sportaccommodaties, waarbij aantoonbaar een energiebesparing wordt gerealiseerd door een toename van het systeemrendement in lumen/Watt van ten minste 30% ten opzichte van het gemiddeld energiegebruik bij soortgelijke gangbare installaties, en bestaande uit masten, lampen en armaturen, eventuele elektronische voorschakelapparaten en bijbehorende verlichtingsmanagementsystemen;

3°. het aanleggen van warmtedistributienetten en het bouwen van bijstookketels en warmtebuffers, waarbij het distributieverlies van de warmte minder is dan 20% en de hulpenergie bijstook minder is dan 20% van het jaargemiddelde, ten behoeve van de benutting van restwarmte van:

a. afvalverbrandingsinstallaties voor stedelijk afval en installaties in de industrie waarbij geen elektriciteit wordt opgewekt;

b. elektriciteitsopwekkingsinstallaties met een elektrisch rendement van ten minste 30% en een minimaal vermogen van 20 MW;

4°. het door een eigenaar-bewoner uit één gasvormige energiebron gelijktijdig opwekken van warmte en elektriciteit in een microwarmtekrachtkoppeling, met een geproduceerd elektrisch vermogen van minimaal 0,8 kWe en maximaal 5 kWe, bestemd voor ruimteverwarming van een woning, waarbij een bivalent rendement voor ruimteverwarming geldt van minimaal 107% op onderwaarde, gemeten volgens NEN-EN 677 op enig moment van de rendementscurve;

5°. het door een eigenaar-bewoner plaatsen van een warmtepomp die bestemd is voor ruimteverwarming van een woning met water als distributiemedium, eventueel gecombineerd met een hoogrendementsketel voor naverwarming met een rendement voor ruimteverwarming van minimaal 107% op onderwaarde gemeten volgens NEN-EN 677.

h. projecten in de categorie duurzaam bouwen, die zijn gericht op:

1°. het realiseren van nieuw te bouwen woningen, die voldoen aan de volgende criteria:

- de Energieprestatiecoëfficiënt van de woningen is niet hoger dan 65% van de eis die geldt in het Bouwbesluit; én
- regenwaterafvoer is afgekoppeld van het rioleringsstelsel, én
- indien hout wordt toegepast is dat duurzaam geproduceerd hout;

2°. het door herbestemming van kantoorpanden realiseren van nieuwe woningen, die voldoen aan de volgende criteria:

- de Energie-index van de gerealiseerde woningen moet ten minste gelijk zijn aan het niveau dat voor nieuwbouwwoningen wordt geëist, én
- indien hout wordt toegepast is dat duurzaam geproduceerd hout;

3°. het renoveren van bestaande woningen door de eigenaar-bewoner, die voldoen aan de volgende criteria:

- indien hout wordt toegepast is dat duurzaam geproduceerd hout;
- er worden energiebesparende maatregelen doorgevoerd, en die voldoen aan één van de volgende niveaus:
  a. de Energie-index van de woning is na renovatie ten minste vier labelstappen lager dan ervoor en de woning verkrijgt na renovatie minimaal een B-label;
  b. de Energie-index van de woning is na renovatie ten minste vijf labelstappen lager dan ervoor en de woning verkrijgt na renovatie minimaal een A-label;

4°. het renoveren van bestaande woningen door tussenkomst van een onderneming. j indien er hout wordt toegepast dit duurzaam geproduceerd hout is, en waarbij voldaan wordt aan één van de volgende niveaus:

a. de Energie-index van de woning is na renovatie ten minste twee labelstappen lager dan ervoor of de woning verkrijgt na renovatie minimaal een B-label;

b. de Energie-index van de woning is na renovatie ten minste vier labelstappen lager dan ervoor en de woning verkrijgt na renovatie minimaal een B-label;

c. de Energie-index van de woning is na renovatie ten minste vijf labelstappen dan ervoor en de woning verkrijgt na renovatie minimaal een A-label;

5°. het realiseren van zeer duurzame utiliteitsgebouwen, die voldoen aan bijlage 1 bij deze regeling.
6°. het renoveren van bestaande utiliteitsgebouwen, en die voldoen aan bijlage 2 van deze regeling en aan één van de volgende niveaus:
   I. de Energie-index van het utiliteitsgebouw is na renovatie ten minste 0,6 lager dan ervoor;
   II. de Energie-index van het utiliteitsgebouw is na renovatie ten minste 1,2 lager dan ervoor;
   III. de Energie-index van het utiliteitsgebouw is na renovatie ten minste 1,8 lager dan ervoor;
7°. de herstructurering van verouderde bedrijventerreinen door overheden of kleine en middelgrote ondernemingen in de zin van Bijlage 1 Verordening (EG) Nr. 800/2008 van de Commissie van 6 augustus 2008 waarbij bepaalde categorieën steun op grond van de artikelen 87 en 88 van het Verdrag met de gemeenschappelijke markt verenigbaar worden verklaard (Pb L 214) die de totale kwaliteit van het bedrijventerrein ten goede komen en bestaan uit de renovatie van bestaande gebouwen, opknappen van private buitenruimte van bedrijven en verbeteren van de openbare ruimte.

i. Projecten in de categorie duurzame mobiliteit, die zijn gericht op:
1°. de realisatie van:
   a. vrijliggende of verhoogde fietspaden die verhard zijn met asfalt en die woon- of verblijfsgebieden verbinden met werkgebieden of woonkernen met meer dan 50 000 inwoners, of die de bereikbaarheid per fiets van Transferia, P&R terreinen, OV-stations of OV-halteplaatsen, kantoren- of bedrijventerreinen, scholen, medische en zorginstellingen of toeristische attracties vergroten, of die onderdeel uitmaken van het landelijk fietsroutenetwerk (zoals aangegeven in de Nota Ruimte, Kamerstukken II 2004-2005, 29435, nrs.1-2), of
   b. overdekte fietsenstallingen of de aanschaf van fietsen voor niet-commercieel gemeenschappelijk gebruik;
2°. de aanschaf van:
   a. niet-railgebonden duurzame voertuigen voor goederenvervoer over de openbare weg en voor openbaar personenvervoer voor meer dan 8 passagiers, die voorzien zijn van een hybride of elektrisch systeem of een brandstofcelsysteem voor aandrijving, of uitsluitend rijden op waterstof of een waterstof/aardgas mengsel (met meer dan 10% waterstof);
   b. duurzame vaartuigen voor openbaar personenvervoer voor meer dan 8 personen op binnenwateren, die voorzien zijn van een hybride of elektrisch systeem of een brandstofcelsysteem voor aandrijving of uitsluitend varen op waterstof of een waterstof/aardgas mengsel (met meer dan 10% waterstof);
3°. investeringen in geluid- en emissiearme mobiele werktuigen die voorzien zijn van hydraulische systemen met biologisch afbreekbare, niet-toxische olie, en bestaande uit:
   a. geluid- en emissiearme mobiele machines zoals omschreven in de categorie A5000 van de vigerende Milieulijst, en met een geluidsvermogen van ten minste 1dB(A)/1pW lager dan gesteld in de Milieulijst; of
   b. vuilniswagens, met een hybride aandrijving, of voldoende aan de luchtemissie-eisen voor emissiearme mobiele machines zoals gesteld in de vigerende Milieulijst en, met in beide gevallen een geluidsvermogen van maximaal 96 dB(A)/1 pW; of
   c. kolkenzuigers waarvan de pomp wordt aangedreven door de aftakas, met een hybride aandrijving, of voldoende aan de luchtemissie-eisen voor emissiearme mobiele machines zoals gesteld in de vigerende Milieulijst en, in beide gevallen met een geluidsvermogen van maximaal 98 dB(A) /1 pW; of
   d. zelfrijdende straatveegmachines, met een hybride aandrijving, of indien het voertuig een dieselmotor heeft, deze is voorzien van een roetfilter en, met in beide gevallen een geluidsvermogen van maximaal 83+11logP;
4°. het realiseren van vulstations voor alternatieve milieuvriendelijke brandstoffen, te weten aardgas, biogas, waterstof en een waterstof/aardgas mengsel, met meer dan 10% waterstof, voor de afgifte aan voertuigen en vaartuigen;
5°. nieuwe binnenvaartschepen die bestemd zijn voor het vervoer van goederen of personen en die voldoen aan de eisen die gesteld zijn in de bijlage 3 van deze regeling.

j. projecten in de categorie duurzame waterketens:
1°. die gericht zijn op het:
   a. gescheiden afvoeren en infiltreren, met uitzondering van diepteinfiltratie, van regenwater, gevallen op verharde oppervlakken binnen de bebouwde kom;
   b. gescheiden afvoeren en opslaan voor gebruik als proceswater, met uitzondering van gebruik in de land- en tuinbouw, van regenwater, gevallen op verharde oppervlakken;
   c. gescheiden afvoeren voor lozing op oppervlaktewater van regenwater, gevallen op verharde oppervlakken binnen de bebouwde kom;

2°. die zijn gericht op waterbehandeling op innovatieve en duurzame wijze en bestemd voor:
   a. de bereiding van drinkwater uitgaande van afvalwaterstromen;
   b. de bereiding van drinkwater;
   c. de behandeling van afvalwater ter realisatie van een gesloten watersysteem binnen de inrichting, met uitzondering van de gangbare technieken voor voedingswater in de tuinbouw ter vervanging van niet gesloten systemen;
   d. de behandeling van afvalwater gericht op het terugwinnen en hergebruik van de in het afvalwater aanwezige stoffen, ter vervanging van een bestaand systeem dat werkt zonder een dergelijke terugwinning en hergebruik;
   e. de behandeling van afvalwater, dan wel bereiding van drinkwater waarbij een reductie van ten minste 50% in het energiegebruik wordt gerealiseerd ten opzichte van de bestaande of te vervangen installatie, bij gelijkblijvende of verbeterde zuiveringsresultaten;
   f. de behandeling van afvalwater verontreinigd met prioritaire stoffen waarbij een reductie van ten minste 50% van de effluentwaarde van deze stoffen wordt gerealiseerd ten opzichte van de effluentwaarde van deze stoffen van de bestaande of te vervangen installatie.

k. andere innovatieve en hoogwaardige projecten die naar zijn oordeel in het belang zijn van de bescherming van het milieu, waaronder natuur en bos.

Artikel 3

1. Een verklaring kan slechts worden aangevraagd door en afgegeven worden aan een kredietinstelling of een beleggingsinstelling als bedoeld in artikel 5.14, tweede lid, van de Wet inkomstenbelasting 2001, die voornemens is in belangrijke mate bij te dragen aan het verstrekken van kredieten ten behoeve van het project dan wel het direct of indirect beleggen van vermogen in het project.
2. Een aanvraag voor projecten als bedoeld in artikel 2, onderdelen a tot en met d, wordt ingediend bij de Dienst Regelingen van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en voor andere projecten bij Agentschap NL.
3. De aanvraag wordt ingediend met gebruikmaking van een formulier, en in overeenstemming met de procedurele voorwaarden vermeld bij dit formulier, dat door de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer op aanvraag beschikbaar wordt gesteld.
4. Aan een aanvrager kan worden verzocht een accountantsverklaring over te leggen, waaruit de juistheid of aannemelijkheid van de in de aanvraag vermelde gegevens blijkt.

Artikel 4

1. Een verklaring wordt niet afgegeven op aanvragen voor:
   a. een bestaand project;
   b. een project, waarvan het projectvermogen minder bedraagt dan € 25.000;
   c. een project, indien dit tot gevolg zou hebben dat op een woning gelijktijdig een verklaring op grond van artikel 2, onderdeel h, onder 3° en een verklaring op grond van artikel 2, onderdeel h, onder 4° van toepassing zou zijn;
   d. een project, indien dit tot gevolg zou hebben dat op een bouwwerk gelijktijdig een verklaring op grond van artikel 2, onderdeel h, onder 5° en een verklaring op grond van artikel 2, onderdeel g of k, van toepassing zou zijn;
   e. een project in artikel 2, onderdeel h, onder 7° met een investeringsomvang van minder dan € 100 000;
   f. een project waarvoor, vanwege toekenning van een financieel of ander voordeel door de overheid of de Commissie van de Europese Gemeenschappen uit andere hoofde dan op grond van deze regeling, een zodanig voordeel ontstaat dat het totale toegestane voordeel op grond van communautaire regelgeving zou overschrijden;
   g. een project waarvan het niet aannemelijk is dat het enig eigen rendement heeft, subsidies van overheden en convenantsmiddelen daaronder begrepen;
   h. een project waarvan het te verwachten economisch rendement van het project in verhouding tot het risico zodanig is dat het zonder toepassing van de regeling tot stand kan komen.
2. Geen verklaring wordt afgegeven indien de aanvrager, na daartoe een verzoek ontvangen te hebben, niet binnen de gestelde termijn de gegevens verstrekt die van belang kunnen zijn voor de beoordeling van een project.
3. Het eerste lid, onderdeel a, is niet van toepassing op projecten als bedoeld in artikel 2, onderdeel b, onder 1° en 2°.
4. Het eerste lid, onderdeel b, is niet van toepassing op projecten als bedoeld in artikel 2, onderdeel f.3°, f.4°, g.1°, g4° of g5°, die worden uitgevoerd op of aan een woning en die worden uitgevoerd voor rekening en risico van de eigenaar-bewoner.

Artikel 5

1. De Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer beslist, in overeenstemming met de Minister van Financiën en na overleg met de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en de Minister van Verkeer en Waterstaat, op een volledige aanvraag binnen acht weken na de indiening ervan.

2. Een volledige aanvraag is een aanvraag waarbij geen aanvullende informatie nodig is voor de beoordeling van het project.
3. Een afschrift van het besluit wordt gezonden aan de projectbeheerder.

Artikel 6

1. De verklaring geldt ten hoogste voor de levensduur van een project en heeft een duur van ten hoogste:
   a. dertig jaren, indien het een project betreft als bedoeld in artikel 2, onderdeel a, onder 1° tot en met 7°;
   b. tien jaren voor alle andere projecten;
   c. vijftien jaren, indien het een project betreft als bedoeld in artikel 2, onderdeel f, onder 3° of 4°, of onderdeel g, onder 1°, 4° of 5°, die worden uitgevoerd op of aan een woning en die worden uitgevoerd voor rekening en risico van de eigenaar-bewoner.
2. De verklaring kan maximaal negen maanden na de afgifte van de verklaring in werking treden.
3. De verklaring vermeldt de aard van het project, het projectvermogen, de datum waarop de verklaring in werking treedt en de periode waarvoor de verklaring geldt.
4. De verklaring voor een project als bedoeld in artikel 2, met uitzondering van onderdeel a onder 6° en onder 7° vervalt indien binnen twee jaar na de dag van afgifte van een verklaring geen aanvang is gemaakt met de uitvoering van de werkzaamheden.
5. In de verklaring kunnen nadere voorwaarden worden opgenomen.
6. Ter zake van een project als bedoeld in artikel 2, onderdeel a, onder 7°, komt voor een verklaring in aanmerking een bedrag van:
   a. ten hoogste € 4.538 per hectare voor projecten als bedoeld in de bijlagen 15 tot en met 17, 24a tot en met 30, 32 en 45 bij de Provinciale Subsidieregeling agrarisch natuurbeheer, onderscheidenlijk in paragraaf 4.2 of in de pakketten A01.01.01a, tot en met A01.01.01g, A01.01.06, A01.02.03a, A01.02.03b, A01.03.01a, tot en met A01.03.01d, A02.01.01, A02.02.01a tot en met A02.02.01c, A02.02.02a tot en met A02.02.02c, A02.02.03, L01.02.01, L01.14.01a, L01.14.01b en T3 van de provinciale Subsidieverordening Natuur- en Landschapsbeheer;
   b. ten hoogste € 6.808 per hectare voor projecten als bedoeld in de bijlagen 6 tot en met 14, 18, 23 en 41 tot en met 43 bij de Provinciale Subsidieregeling agrarisch natuurbeheer, onderscheidenlijk in de pakketten A01.01.03a tot en met A01.01.03d, A01.01.05, A01.01.06, A01.02.01a1 tot en met A01.02.01c2, A01.02.02a, A01.02.02b, A02.01.01, A02.01.02, A02.01.03a, A02.01.03b, L01.02.03 en L01.09.01 van de provinciale Subsidieverordening Natuur- en Landschapsbeheer.
7. Het projectvermogen met betrekking tot een project als bedoeld in artikel 2, onderdeel c, onder 1°, is gemaximeerd op € 100 per vierkante meter kasoppervlak, exclusief de kosten voor gelijktijdig opwekken van warmte/kracht of de kosten van een warmtepomp en/of warmte en koudeopslag.
8. Het projectvermogen met betrekking tot een project als bedoeld in artikel 2, onderdeel c, onder 3° van de duurzame melkveehouderij is gemaximeerd tot € 1 000 000 per stal.
9. Ter zake van een project als bedoeld in artikel 2, onderdeel h, onder 1° komt voor een verklaring in aanmerking een bedrag van € 100 000 indien het een grondgebonden woning betreft, en een bedrag van € 65 000 indien het een niet grondgebonden woning betreft.
10. Ter zake van een project als bedoeld in artikel 2, onderdeel h, onder 2°, komt voor een verklaring in aanmerking een bedrag van € 1 000 per vierkante meter bruto vloeroppervlak van het gedeelte van een pand met woonbestemming, tot een maximum van € 100 000 per gerealiseerde woning.
11. Voor een woning als bedoeld in artikel 2, onderdeel h, onder 3°, komt voor een verklaring in aanmerking:
    a. een bedrag van maximaal € 50 000 voor projecten die voldoen aan de eisen zoals bedoeld in artikel 2, onderdeel h, onder 3°, onder a;
    b. een bedrag van maximaal € 100 000 voor projecten die voldoen aan de eisen zoals bedoeld in artikel 2, onderdeel h, onder 3°, onder b.
12. Voor een woning als bedoeld in artikel 2, onderdeel h, onder 4°, komt voor een verklaring in aanmerking een bedrag dat niet hoger is dan het voorgefinancierde vermogen voor de renovatie van de betreffende woning:
    a. maximaal € 25 000 voor projecten die voldoen aan de eisen zoals bedoeld in artikel 2, onderdeel h, onder 4°, onder a;
    b. maximaal € 50 000 voor projecten die voldoen aan de eisen zoals bedoeld in artikel 2, onderdeel h, onder 4°, onder b;
    c. maximaal € 100 000 voor projecten die voldoen aan de eisen zoals bedoeld in artikel 2, onderdeel h, onder 4°, onder c.
13. Ter zake van een project als bedoeld in artikel 2, onderdeel h, onder 5°, komt voor een verklaring in aanmerking een bedrag van ten hoogste € 600 per vierkante meter bruto vloeroppervlak.
14. Ter zake van een project met betrekking tot een utiliteitsgebouw als bedoeld in artikel 2, onderdeel h, onder 6°, komt voor een groenverklaring in aanmerking:
    a. maximaal € 300 per vierkante meter bruto vloeroppervlak indien het project voldoet aan niveau I;

b. maximaal € 450 per vierkante meter bruto vloeroppervlak indien het project voldoet aan niveau II;
c. maximaal € 600 per vierkante meter bruto vloeroppervlak indien het project voldoet aan niveau III.

15. Voor projecten als bedoeld in artikel 2, onderdeel i, onder 2°, geldt voor alle voer- en vaartuigen in deze categorie dat een verklaring wordt beperkt tot 50% van het projectvermogen.
16. Het projectvermogen van een project onder artikel 2, onderdeel a tot en met j, kan, indien het meer bedraagt dan € 35 000 000, tot dat bedrag worden beperkt.
17. Het projectvermogen van een project onder artikel 2, onderdeel k, wordt, indien het meer bedraagt dan € 25 000 000, beperkt tot dat bedrag, tenzij bij besluit van de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer in overeenstemming met de Minister van Financiën anders is bepaald.

Artikel 7

1. Indien het bedrag dat met de verklaring, bedoeld in artikel 2, mogelijk als een financieel of ander voordeel kan worden verworven, meer bedraagt dan € 7 500 000 per onderneming meldt de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer het project overeenkomstig artikel 88, derde lid, van het EG-verdrag aan bij de Commissie van de Europese Gemeenschappen.
2. Indien het projecten betreft als bedoeld in artikel 2, onder e, onder 2° en 3°, en onder k, meldt de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer het project overeenkomstig artikel 88, derde lid, van het EG-verdrag aan bij de Commissie van de Europese Gemeenschappen, tenzij het project op grond van een verordening van de Commissie van de Europese Gemeenschappen is vrijgesteld van deze aanmeldingsverplichting.

Artikel 8

1. De Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer kan, in overeenstemming met de Minister van Financiën en na overleg met de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en de Minister van Verkeer en Waterstaat, de verklaring intrekken indien:
   a. de ter zake verstrekte gegevens zodanig onjuist of onvolledig blijken, dat op de aanvraag een andere beslissing zou zijn genomen als bij de beoordeling daarvan de juiste of volledige gegevens bekend waren geweest;
   b. blijkt dat de uitvoering van het project in aanzienlijke mate afwijkt van het project op grond waarvan de verklaring is afgegeven;
   c. blijkt dat de projectbeheerder de vermogenstoestand van het project niet afzonderlijk administreert;
   d. niet wordt voldaan aan de voorwaarden die in de verklaring zijn opgenomen;
   e. de melding, bedoeld in artikel 9, niet onverwijld is geschied;
   f. bij projecten als bedoeld in artikel 2, onder h, onder 3°, de werkzaamheden niet zijn beëindigd binnen twee jaar na de dag waarop de aanvraag tot afgifte van een verklaring wordt ingediend.
2. Het besluit tot intrekking kan terugwerkende kracht hebben.
3. Het besluit tot intrekking wordt gezonden aan de aanvrager.
4. Een afschrift van het besluit wordt gezonden aan de projectbeheerder en aan de inspecteur van de Belastingdienst.

Artikel 9

Indien de uitvoering van een project wordt gewijzigd, doet de instelling die kapitaal verschaft ten behoeve van een project waarvoor een verklaring is afgegeven, daarvan onverwijld melding aan de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer.

Artikel 10

Ten behoeve van de vaststelling van een verklaring is ten aanzien van de krediet- of beleggingsinstelling, bedoeld in artikel 5.14, tweede lid, van de Wet inkomstenbelasting 2001, en de projectbeheerder, hoofdstuk VIII, afdeling 2, van de Algemene wet inzake rijksbelastingen, van overeenkomstige toepassing inzake de verstrekking van de van belang zijnde gegevens en de daaraan verbonden rechten en plichten. Hierbij gelden de aan de inspecteur opgelegde verplichtingen eveneens voor de door de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer aangewezen personen.

Artikel 11

Aan de in deze regeling bedoelde normen, meetvoorschriften, tests, verklaringen en certificaten worden gelijkgesteld:

a. normen, meetvoorschriften en tests welke ten minste een gelijkwaardig beschermingsniveau bieden;
b. verklaringen en certificaten welke zijn afgegeven op basis van onderzoekingen en een beschermingsniveau bieden dat ten minste gelijkwaardig is aan het niveau dat met de nationale onderzoekingen wordt nagestreefd.

Artikel 12

1. De Regeling groenprojecten 2005 wordt ingetrokken.

2. De regeling, genoemd in het eerste lid, blijft van toepassing op projecten waarvoor voor de datum van inwerkingtreding van deze regeling een aanvraag voor een verklaring is ingediend.

3. Een verklaring, afgegeven op grond van de regeling genoemd in het eerste lid, voor een project als bedoeld in artikel 2, onderdeel a, onder 7°, waarvoor
   a. subsidie is verstrekt op grond van de Provinciale Subsidieregeling agrarisch natuurbeheer voor een tijdvak dat eindigt op 31 december 2009, en
   b. voor bovengenoemde datum een aanvraag tot subsidieverlening is ingediend voor de in artikel 2, onderdeel a, onder 7°, bedoelde onderdelen van de provinciale Subsidieverordening Natuur en Landschapsbeheer, behoudt voor de toepassing van deze regeling en de regeling genoemd in het eerste lid zijn gelding tot de datum waarop op de aanvraag tot subsidieverlening wordt beslist. Indien de aanvraag tot subsidieverlening wordt afgewezen trekt de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, in overeenstemming met de Minister van Financiën en na overleg met de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en de Minister van Verkeer en Waterstaat, de verklaring in met terugwerkende kracht tot en met 1 januari 2010.

Artikel 13

Deze regeling treedt in werking met ingang van de dag na de dagtekening van de Staatscourant, waarin zij wordt gepubliceerd.

Artikel 14

Deze regeling wordt aangehaald als: Regeling groenprojecten 2010.

Deze regeling zal met de toelichting en de bijlagen in de Staatscourant worden geplaatst.

Den Haag, 15 maart 2010

De Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,

De Minister van Financiën.

Bijlage 3 Beleidsbepalers en vermogensbeheerders

Verschillende teams zijn betrokken bij het ASN Groenprojectenfonds. Hieronder zijn de leden van deze teams, hun functie, verantwoordelijkheden en ervaring vermeld.

Directie ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V.

- **Bas-Jan Blom**
  Bas-Jan Blom is sinds 2007 directeur van ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V., verantwoordelijk de verkoop, marketing en productontwikkeling van de ASN Beleggingsfondsen. Daarnaast is hij eindverantwoordelijke van de afdeling ASN Vermogensopbouw voor het spaarbedrijf van de bank. Tevens was hij tot eind 2013 directeur van de ASN Groenbank, die is opgeheven per 31 december 2013, en is hij directeur van Energiefonds Overijssel. Voorheen heeft hij acht jaar bij Schretlen & Co gewerkt, waar hij verschillende managementfuncties vervulde op het gebied van financiële planning, relatiemanagement en beleggingsadvies. Daarvoor was hij vijftien jaar werkzaam bij ABN AMRO.

- **Diane Griffioen**
  Diane Griffoen is sinds oktober 2012 directeur van ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V., verantwoordelijk voor het beleid van de ASN Beleggingsfondsen en de aanstelling van de AIF-beheerder. Sinds haar afstuderen in 1997 heeft Diane verschillende functies in de beleggingssector vervuld. Zij was directeur Triodos Investment Management, hoofd Vermogensbeheer bij ING Private Banking en aandelenanalist bij Kempen & Co. Diane is in 1997 afgestudeerd als econoom aan de Universiteit van Amsterdam, en behaalde in 2001 haar CFA-titel (Chartered Financial Analyst). Diane Griffioen is bestuurslid van het Nederlands Migratie Instituut en extern lid van de Beleggings Advies Commissie van Menzis zorgverzekeraar. Ook is zij extern lid van de auditcommissie van Stichting Pensioenfonds voor Huisartsen.

Naast bovengenoemde personen heeft ASN Bank N.V. zitting in de directie van ABB. Deze vennootschap wordt vertegenwoordigd door:

- **Ewoud Goudswaard**
  Ewoud Goudswaard (1958) is sinds 2001 algemeen directeur van de ASN Bank. Tevens is hij lid van de raad van commissarissen van Triple Jump B.V., de projectadviseur van het ASN-Novib Microkredietfonds. Ewoud Goudswaard begon zijn carrière bij de NMB Bank, later ING Bank, in het kredietrisicomanagement voor (grote) zakelijke relaties. Vanaf 1989 bekleedde hij directiefuncties in Haarlemmermeer, Amsterdam en Rotterdam; vanaf 1997 was hij voorzitter van de directie van het district Midden-Holland. Ewoud Goudswaard heeft diverse nevenfuncties: hij is lid van de raad van advies van de Club van Rome Nederland en van de raad van advies van Plan Nederland, en penningmeester van de Museumvereniging en stichting Museumkaart.

- **Jeroen Jansen**
  Jeroen Jansen (1962) is sinds 2005 directeur van de ASN Bank, met marketing, communicatie, public relations, vermogensbeheer, duurzaamheidsbeleid en -onderzoek als voornaamste aandachtsgebieden. Jeroen Jansen begon zijn bankcarrière bij Triodos Bank. In 1995 ging hij naar de Hollandse Koopmansbank (nu ACTIAM). Daar ontwikkelde hij vermogensbeheerdiensten en duurzaamheidsresearch voor institutionele beleggers, maatschappelijke instellingen en de ASN Bank. In 2000 trad hij aan als manager Maatschappelijke Strategie bij Concern Communicatie SNS REAAL. Tevens maakte hij deel uit van de staf van de ASN Bank, ter ondersteuning van de toenmalige directie. In 2001 werd hij adjunct-directeur van de ASN Bank. Jeroen Jansen is onder meer penningmeester van Stichting Avondster en zit in de programmaraad van MVO Nederland.

ASN Beleggen

ASN Beleggen is verantwoordelijk voor de ontwikkeling en afzet van beleggingsproducten van de ASN Bank. Dit team draagt tevens zorg voor de uitvoering van wet- en regelgeving voor zover deze betrekking heeft op de klanten en producten, en voor de dagelijkse gang van zaken van de fondsen. Verder vertegenwoordigt het de ASN Bank en de ASN Beleggingsfondsen op bijeenkomsten voor intermediairs en geïnteresseerden in deze fondsen.

- **Bas-Jan Blom**
  Bas-Jan Blom is sinds 2007 directeur van ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V., verantwoordelijk de verkoop, marketing en productontwikkeling van de ASN Beleggingsfondsen. Daarnaast is hij eindverantwoordelijke van de afdeling ASN Vermogensopbouw voor het spaarbedrijf van de bank. Tevens

was hij tot eind 2013 directeur van de ASN Groenbank, die is opgeheven per 31 december 2013, en is hij directeur van Energiefonds Overijssel. Voorheen heeft hij acht jaar bij Schretlen & Co gewerkt, waar hij verschillende managementfuncties vervulde op het gebied van financiële planning, relatiemanagement en beleggingsadvies. Daarvoor was hij vijftien jaar werkzaam bij ABN AMRO.

- **Diane Griffioen**
  Diane Griffoen is sinds oktober 2012 directeur van ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V., verantwoordelijk voor het beleid van de ASN Beleggingsfondsen en de aanstelling van de AIF-beheerder. Sinds haar afstuderen in 1997 heeft Diane verschillende functies in de beleggingssector vervuld. Zij was directeur Triodos Investment Management, hoofd Vermogensbeheer bij ING Private Banking en aandelenanalist bij Kempen & Co. Diane is in 1997 afgestudeerd als econoom aan de Universiteit van Amsterdam, en behaalde in 2001 haar CFA-titel (Chartered Financial Analyst). Diane Griffioen is bestuurslid van het Nederlands Migratie Instituut en extern lid van de Beleggings Advies Commissie van Menzis zorgverzekeraar. Ook is zij extern lid van de auditcommissie van Stichting Pensioenfonds voor Huisartsen.

- **Stephan Langen**
  Stephan Langen werkt sinds 2014 als senior manager groene beleggingsfondsen. Hij is verantwoordelijk voor beleidsontwikkeling en de monitoring van ACTIAM voor het ASN Groenprojectenfonds. In een tijdspanne van 22 jaar heeft Stephan gewerkt als directeur Asset Management bij Thomas Lloyd Global Asset Management in London, als productontwikkelaar bij BNP Paribas Clean Energy Partners in London. Daarvoor heeft Stephan onder andere managementfuncties vervuld bij ABN AMRO Asset Management. Stephan is in 2003 afgestudeerd als econoom aan de universiteit van Amsterdam en behaalde in 2014 zijn CAIA-titel (Chartered Alternative Investment Analyst).

- **Marcel Blom**
  Marcel Blom is sinds oktober 2014 ad interim Senior manager ASN Beleggingsfondsen N.V. en ASN Novib Microkredietfonds. Hij is verantwoordelijk voor de beleidsontwikkeling en monitoring van ACTIAM van deze fondsen. Sinds 1991 heeft Marcel bij verschillende partijen in de Nederlandse financiële sector gewerkt: Robeco/Rabobank (macro-econoom en vastrentend strateeg), MeesPierson (hoofd strategie/portefeuillemanager fund of funds), Blue Sky group (hoofd Fund Mangement) en PGGM (Senior Strategist). Daarnaast heeft hij als zelfstandig consultant in de beleggings-/pensioensector verschillende partijen geholpen bij selectietrajecten en vervulde hij ad interim functies. Marcel is in 1991 afgestudeerd in Econometrie aan de Rijksuniversiteit Groningen.

- **Dorine Putman-Devilee**
  Dorine Putman-Devilee is sinds september 2000 in dienst bij de ASN Bank. Zij was tot 2004 hoofd van de afdeling kredieten en investeringen. Nu is zij algemeen ambassadeur voor de ASN Bank als manager institutionele relaties. Daarnaast neemt zij namens de ASN Bank deel aan het Beraad Groenfondsen van de Nederlandse Vereniging van Banken (NVB) en neemt zij deel aan de Selectiecommissie van het ASN-Novib Microkredietfonds, waarbij zij speciaal de sociale impact van het fonds bewaakt. Zij werkte tussen 1982 en 2000 in ontwikkelingslanden in microfinanciering en kleinbedrijfontwikkeling. Dorine is afgestudeerd in sociologie der niet-westerse volken.

- **Martijn Huijnen**
  Martijn werkt sinds 2013 als senior productontwikkelaar. Hij is verantwoordelijk voor het ontwikkelen van nieuwe producten voor de klanten van de ASN Bank en het verder ontwikkelen van bestaande producten. Hiervoor was Martijn verantwoordelijk voor het maatschappelijk verantwoord beleggen van onder andere het Spoorwegpensioenfonds en Pensioenfonds Openbaar Vervoer. Martijn is afgestudeerd aan de Universiteit Utrecht als algemeen econoom en toegepast ethicus.

ACTIAM Impact Investing

Het Impact Investing team van ACTIAM voert het portefeuillebeheer voor het ASN Groenprojectenfonds uit. De volgende personen uit het Impact Investing team zijn betrokken bij het portefeuillebeheer.

- **Theo Brouwers**
  Managing Director Impact Investing
  25 jaar ervaring in Impact Investing
- **Harry Hummels**
  Managing Director Impact Investing
  15 jaar ervaring in Impact Investing
- **Alexander Lubeck**
  Senior Portfolio Manager
  23 jaar ervaring in investment management
- **Sinisa Vukic**
  Portfolio Manager
  7 jaar ervaring in investment management

ASN Duurzame Financieringen

Het team van de afdeling Duurzame Financieringen van de ASN Bank verzorgt het projectadvies voor het ASN Groenprojectenfonds. Het team bestaat uit de volgende personen:

- **Jort Bakker**
  Hoofd Duurzame Financieringen
  25 jaar bankervaring
- **Geert Fijnaut**
  Teamleider projectfinancieringen
  17 jaar bankervaring
- **Mark Roesink**
  Senior accountmanager duurzame energie
  16 jaar bankervaring
- **Leo Hellinga**
  Senior accountmanager duurzame energie
  24 jaar bankervaring
- **Ronald Zeeman**
  Accountmanager
  24 jaar bankervaring
- **Emily Zhu**
  Accountmanager
  8 jaar bankervaring
- **Sonja van der Eijk**
  Accountmanager
  17 jaar financiële ervaring
- **Emiel van Zwet**
  Accountmanager duurzame energie
  1 jaar bankervaring plus 10 jaar andere relevante ervaring
- **Peter van Emmerik**
  Senior kredietanalist
  23 jaar bankervaring
- **Cees Zandbergen**
  Senior kredietanalist
  17 jaar bankervaring
- **Barry Bulpitt**
  Senior medewerker documenten- en zekerhedenbeheer
  13 jaar bankervaring
- **Ad Diemel**
  Senior medewerker documenten- en zekerhedenbeheer
  38 jaar bankervaring
- **Jacinthe Hoogerbeets-de Ruijter**
  Senior commercieel medewerker
  14 jaar bankervaring
- **Mario van den Bergh**
  Senior commercieel ondersteuner
  17 jaar bankervaring
- **Mark Slinger**
  Commercieel ondersteuner
  6 jaar bankervaring

ASN Duurzaamheidsbeleid & -Onderzoek

ASN Duurzaamheidsbeleid & -Onderzoek is verantwoordelijk voor de formulering en de uitvoering van het duurzaamheidsbeleid van de ASN Bank. Het team formuleert het duurzaamheidsbeleid, doet onderzoek naar landen, projecten en ondernemingen waarin de ASN Bank en de ASN Beleggingsfondsen zouden kunnen investeren, en voert het stembeleid en de dialoog met ondernemingen (engagement) uit.

- **Piet Sprengers**
  Piet Sprengers werkt sinds 2006 als hoofd Afdeling Duurzaamheidsbeleid & Onderzoek bij de ASN Bank. Hij is verantwoordelijk voor het duurzaamheidsbeleid en het duurzaamheidsonderzoek voor de ASN Bank en de ASN beleggingsfondsen op het gebied van het selecteren van investeringen, stemmen en engagement. Hij is tevens lid van het ASN Bank management team. Hiervoor werkte hij onder andere 11 jaar als directeur van de Vereniging van Beleggers voor Duurzame Ontwikkeling (VBDO) waarvan hij tevens oprichter is. Hij heeft biologie gestudeerd aan de universiteit van Nijmegen.

- **Mariëtta Smid**
  Mariëtta Smid is sinds mei 2008 werkzaam bij de ASN Bank als senior adviseur duurzaamheidsbeleid. Hiervoor heeft Mariëtta sinds 2003 als ESG analist gewerkt bij SNS Asset Management en sinds 1996 als vermogensadviseur en beheerder. Mariëtta heeft een bachelor in bedrijfseconomie. Daarnaast heeft zij de postdoctorale opleiding Financieel en Beleggingsanalist en post graduate program Universalising Socio Economic Security for the Poor aan het Institute of Social Studies succesvol afgerond.

- **Hansje van der Zwaan – Plagman**
  Hansje van der Zwaan-Plagman is sinds februari 2011 werkzaam bij de ASN Bank als senior adviseur duurzaamheidsbeleid en onderzoek. Zij is gespecialiseerd in mensenrechten en was hiervoor ruim zes jaar werkzaam bij de NGO Aim for human rights. Hiervoor werkte zij als juridisch adviseur bij een advocatenkantoor gespecialiseerd in o.a. vreemdelingen- en vluchtelingenrecht. Zij studeerde rechten aan de Universiteit van Maastricht waar zij haar meester titel behaalde en deed met goed gevolg een Europese postdoctorale master op het gebied van mensenrechten (E.Ma).

- **Jeroen Loots**
  Jeroen Loots is sinds april 2011 werkzaam bij de ASN Bank als Senior Adviseur Duurzaamheidsbeleid. Hij heeft als specifieke aandachtsgebieden klimaat

en biodiversiteit. Hiervoor was Jeroen programma manager bij Stichting DOEN, en daarvoor als beleidsmedewerker bij het Ministerie van VROM en de Tweede Kamerfractie van de PvdA als beleidsmedewerker milieu en economie. Jeroen heeft economie gestudeerd aan de Wirtschafts Universitat in Wenen en de VU in Amsterdam met als specialisatie innovatie.

- **Charlotte Scheltus**
  Charlotte Scheltus is sinds augustus 2011 werkzaam bij de ASN Bank als adviseur duurzaamheidsbeleid & onderzoek. Hiervoor heeft Charlotte gewerkt als jurist bij een advocatenkantoor en als onderzoeksassistent aan de Vrije Universiteit van Amsterdam. Charlotte heeft een Master internationaal publiekrecht. Daarnaast heeft zij een specialisatie in mensenrechten behaald aan de Universiteit van Pretoria, Zuid-Afrika.

- **Irene de Jong**
  Irene de Jong is sinds september 2011 werkzaam bij de ASN Bank als adviseur duurzaamheidsbeleid & onderzoekafdeling. Irene heeft hiervoor de bachelor Biologie aan de Universiteit van Amsterdam afgerond en heeft zich hierbij gespecialiseerd in ecologie en biodiversiteit. Na haar bachelor heeft ze zich meer op communicatie van levenswetenschappen gericht en de master 'Toegepaste Communicatiewetenschappen' aan de Wageningen Universiteit succesvol afgerond. Verder is ze (vrijwillig) werkzaam geweest bij instanties als Staatsbosbeheer, Milieudefensie en Stichting Onderzoek Multinationale Ondernemingen. Zij is sinds januari 2015 actief als bestuurslid bij de Club van Rome Nederland.

- **Martine Veenhuis**
  Martine Veenhuis is sinds juni 2013 werkzaam bij de ASN Bank als assistent Duurzaamheidsbeleid & onderzoek. Martine heeft de HTS Bedrijfskaderopleiding afgerond aan de Fontys Hogeschool in Eindhoven. Zij heeft o.a. bij ING Real Estate Investment Management en Instituut Clingendael gewerkt als Management Assistent/Afdelingassistent. Martine is allround opgeleid en haar kracht ligt in het regelen en organiseren van alle randzaken.

- **Jonna Tjapkes**
  Jonna Tjapkes is het jongste lid van de Duurzaamheidsbeleid en Onderzoekafdeling en sinds september 2014 werkzaam bij de ASN Bank als duurzaamheidsanalist. Maar ze is niet nieuw bij de ASN Bank want hiervoor heeft ze tijdens haar master stage gelopen bij de afdeling duurzaamheidsbeleid van de ASN Bank, en in de periode januari-juni heeft zij Mariëtta Smid vervangen tijdens haar zwangerschapsverlof. Jonna heeft Internationale Betrekkingen en Internationale Organisatie (IBIO) aan de Rijksuniversiteit Groningen afgerond, en is bijna klaar met haar master IBIO met een specialisatie in Internationale Politieke Economie.

Bijlage 4 Adresgegevens en personalia

ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V.

Bezuidenhoutseweg 153
2594 AG Den Haag
Postbus 93514
2509 AM Den Haag

Telefoon 070 – 356 93 33
Handelsregister KvK Den Haag nr. 27143242

Directie ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V.

Bas-Jan Blom
Diane Griffioen
en ASN Bank N.V., vertegenwoordigd door:
Ewoud Goudswaard
Jeroen Jansen

AIF-beheerder (per 22 juli 2014)

ACTIAM N.V.
Croeselaan 1
3521 BJ Utrecht
Postbus 8444
3503 TK Utrecht

Raad van toezicht

Cateautje Hijmans van den Bergh (voorzitter)
Kees Koedijk (vicevoorzitter)
Mijntje Lückerath-Rovers
Nico Roozen
Roland van Geest (tot 25 april 2014)

Projectadviseur ASN Bank, afdeling Duurzame Financieringen

Bezuidenhoutseweg 153
2594 AG Den Haag

Juridisch eigenaar van de vermogensbestanddelen

Pettelaar Effectenbewaarbedrijf N.V.
Croeselaan 1
3521 BJ Utrecht

Bewaarder (per 22 juli 2014)

KAS Trust & Depositary Services B.V.
Nieuwezijds Voorburgwal 225,
1012 RL Amsterdam

Accountant

KPMG Accountants N.V.
Rijnzathe 14
3454 PV De Meern

Raad van Toezicht

- **Cateautje Hijmans van den Bergh**
  Benoemd in 2009, herbenoemd in 2013 tot 2017. Cateautje Hijmans van den Bergh (1961) is werkzaam als zelfstandig bestuursadviseur en interim manager in de financiële sector. Na haar doctoraal examen klassieke talen aan de Rijksuniversiteit Leiden trad zij in dienst bij Bank Mees & Hope (later MeesPierson), waar zij circa tien jaar werkzaam was in diverse functies op het gebied van financieringen van grote corporates en projectfinancieringen in binnen- en buitenland. In 1997 trad zij in dienst bij Boer & Croon waar zij werkzaam is geweest tot begin begin 2014 als partner. Vanwege haar affiniteit met en achtergrond in de financiële wereld werkte zij daar vooral voor klanten in de financiële dienstverlening. Zij was verantwoordelijk voor trajecten op het gebied van strategieontwikkeling, (re)organisaties en vraagstukken op het gebied van sturing en structuur, in het bijzonder in de pensioen- en beleggingswereld. Cateautje Hijmans van den Bergh probeert haar culturele, maatschappelijke en zakelijke interesses te combineren in toezichtfuncties. Zij is lid van de raad van toezicht van de Universiteit Leiden. Ook is zij lid van de raad van advies van Stichting Internationale Spinozaprijs. Zij is voorzitter van de raad van toezicht van het ASN Groenprojectenfonds. Tevens is zij voorzitter van de Raad van commissarissen van ASN Beleggingsfondsen N.V. In haar vrije tijd houdt zij zich bezig met moderne ceramiek en muziek.

- **Kees Koedijk**
  Benoemd in 2011, lopende termijn tot 2015. Kees Koedijk (1960) is hoogleraar Financieel Management aan de Universiteit van Tilburg en decaan van de Faculteit Economie en Bedrijfswetenschappen. Hij is expert op het gebied van de financiële economie en financiële markten. Zijn onderzoek richt zich onder andere op macro- en internationale financieringen, portefeuillebeheer en maatschappelijk verantwoord beleggen, en risicobeheer en emotie. Behalve als bestuurder van de faculteit is hij op meerdere gebieden actief, waaronder duurzaamheid. Kees Koedijk studeerde economie aan de Erasmus Universiteit Rotterdam. Daar promoveerde hij in 1989 op een empirische studie naar wisselkoersen. Daarna was hij onder meer hoogleraar Finance aan de Universiteit Maastricht, directeur van LIFE (Limburg Institute of Financial Economics), vicedecaan van de faculteit Bedrijfskunde van de Rotterdam School of Management, hoogleraar Financial Management aan de Erasmus Universiteit en bijzonder hoogleraar voor de Fortis Chair in Sustainable Finance. Tevens doceert hij op diverse buitenlandse universiteiten en is redacteur van wetenschappelijke bladen op het gebied van financiën. Kees Koedijk bekleedde diverse nevenfuncties. Zo was hij lid van de Raad van Economisch Adviseurs Tweede Kamer en nationale penningmeester van het CDA. Momenteel is hij lid van het Monitoring Committee Code Banken. Tevens is hij lid van de raad commissarissen van ASN Beleggingsfondsen N.V.

- **Mijntje Lückerath-Rovers**
  Herbenoemd in 2013, lopende (laatste) termijn tot 2017. Mijntje Lückerath-Rovers (1968) is hoogleraar corporate governance aan Tilburg University/TIAS. Hiervoor was zij van 2001 tot 2012 verbonden aan de masteropleiding financieel recht van de Erasmus Universiteit; van 2010 tot 2103 was zij hoogleraar Corporate Governance aan Nyenrode Business Universiteit. Aan de Erasmus Universiteit studeerde zij in 1994 af in de financiële bedrijfseconomie. Daarna begon zij haar loopbaan in 1994 bij Rabobank International te Utrecht, waar zij onder meer werkzaam was als vicepresident Project Finance. Een van haar hoofdtaken was financiering van duurzame energie. Nadat zij in 2001 was teruggekeerd bij de Erasmus Universiteit als universitair (hoofd)docent, promoveerde zij in 2007 op een proefschrift over operationele leases (een vorm van off-balance-financiering). Zij geeft onderwijs en verricht onderzoek op het gebied van goed ondernemingsbestuur, in het bijzonder de rol en samenstelling van de raad van commissarissen. Tevens is zij lid van de raad van commissarissen van ASN Beleggingsfondsen N.V.. Ze is ook commissaris/toezichthouder bij o.a. Achmea, EY Accountants LLP, de Betaalvereniging Nederland en de KNGF Geleidehonden

- **Roland van Geest**
  Roland van Geest Benoemd in 2011, lopende termijn tot 2014. Roland van Geest (1969) was van 2008 tot 2012 hoofddirecteur Consumentendivisies Retail & Uitgeverijen bij Audax B.V. te Gilze. Hij was lid van het directieteam en verantwoordelijk voor alle activiteiten van Audax op de consumentenmarkt, waaronder de bekende leeswinkels van AKO. Van 1996 tot 2005 maakte Roland van Geest carrière bij de Free Record Shop, waar hij managementfuncties vervulde op gebied van marketing en sales. Roland van Geest was bestuurslid van de Groep Publiekstijdschriften van het Nederlands Uitgeversverbond. Hij is commissaris bij United Retail Holding. Tevens is hij lid van de raad van commissarissen van ASN Beleggingsfondsen N.V.

- **Nico Roozen**
  Benoemd in 2012, lopende termijn tot 2016.
  Nico Roozen (1953) is sinds 1987 directeur van Solidaridad. Solidaridad heeft zich ontwikkeld tot een innovator in fair trade en maatschappelijk verantwoord ondernemen. Sinds 2011 is Nico Roozen executive director van Solidaridad Network, een internationale organisatie die zich inzet voor de realisatie van een eerlijke, duurzame keten van producent tot consument. Solidaridad Network beschikt over een breed netwerk van producentenorganisaties en maatschappelijke organisaties in 42 landen in de Derde Wereld. Nico Roozen is daarnaast voorzitter van de raad van commissarissen van Kuyichi BV, lid van het bestuur van UTZ Certified, van de adviesraad van Social Accountability International (SAI), van de taskforce Biodiversiteit en natuurlijke hulpbronnen en van het Business Social Compliance Initiative (BSCI). Tevens is hij lid van de raad van commissarissen van ASN Beleggingsfondsen N.V.

Colofon

Ontwerp
MissionFromMars in samenwerking met SBDD

Opmaak/dtp
Quantes, in samenwerking met Elan Strategie & Creatie

Druk
Quantes

Dit jaarverslag is gedrukt op
Cocoon 100% FSC Recycled

RECYCLED
Gemaakt van gerecycled materiaal
FSC® C115305

ASN Bank
Bezuidenhoutseweg 153
2594 AG Den Haag
Postbus 93514
2509 AM Den Haag

ASN Klantenservice 0800 – 03 80 (gratis)
Fax 070 – 361 79 48
E-mail informatie@asnbank.nl

U kunt een pdf van dit jaarverslag downloaden van www.asnbank.nl.

ASN BELEGGINGSFONDSEN

voor de wereld van morgen